JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. **Woensdag, 6 April.** **N°. 28.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

Prijs per half jaar voor *Batavia*	*f*	12,50.
„ „ „ „ „ *Java*	„	15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*	„	17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*	„	22,50.

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

☞ Ten behoeve van de noodlijdenden, die, bij den op den 25sten dezer gewoed hebbenden brand, al het hunne hebben verloren, worden giften bij het Bureau van den *Java-Bode* in de stad, den Heer H. M. VAN DORP op *Rijswijk*, den Heer G. J. C. KOLFF, op *Tanah-abang* en den Heer Mr. L. J. A. TOLLENS op *Cramat* aangenomen.

Het zal wel onnoodig zijn, Batavia's ingezetenen tot milddadigheid op te wekken.

Op heden was bereids eene som van *f* 525 ontvangen.

Redactie en Uitgevers van den Java-Bode.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op Maandag, den 11den April 1859, des morgens te negen uren, aan het gouvernements Hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den **Adjudant van dienst.**

BUITENZORG, den 29*sten Maart* 1859.

De Kapitein Adjudant,
R. F. DE SEIJFF.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!
doet te weten:

Dat Hij, door den Koning gemagtigd zijnde tot aanvulling van de ordonnancie in staatsblad 1857, no. 56;

Lettende op de artikelen 20, 29 31 en 33 van het reglementment op het beleid der regering van *Nederlandsch-Indië*.

Heeft goedgevonden en verstaan:

De ordonnancie in staatsblad 1857 no. 56, houdende bepaling, dat de belasting van *vier ten honderd*, bedoeld bij § *b* van artikel 2 der publicatie van 28 Maart 1854, (staatsblad no 17), niet verschuldigd is bij de aanvrage van eenen eersten *Nederlandsch-Indischen* zeebrief voor een buiten *Nederland* of *Nederlandsch-Indië* gebouwd schip of vaartuig, laatstelijk behoord hebbende tot 'lands zeemagt of laatstelijk gevaren hebbende op eenen *Nederlandschen* zeebrief, aan te vullen als volgt:

„Gemeld regt van 4 pCt. wordt ook in geen geval geheven van schepen, die, uit welken hoofde ook, reeds bevoegd zijn, onder *Nederlandsche* vlag te varen."

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van *Nederlandsch-Indië* geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 2den April 1859.

CHS. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad No. 19.)

Als een vervolg van het voorkomende in het officieel gedeelte van no. 25 van dit blad, ten aanzien der eervolle belooningen, toegekend aan eenige officieren en onderofficieren enz. der zee- en landmagt, die zich bij de verovering van Djambi, op den 6den September 1858, hebben onderscheiden, wordt aangeteekend, dat terzelfder zake alsnog

Is bepaald:

(Koninklijk cabinets-rescript van 8 Februarij 1859 no. 64.)

Dat aan den luitenant ter zee der tweede klasse P. Roodzant, commandant van Z. M. stoomschip Admiraal van Kinsbergen, namens den Koning, zal worden uitgereikt een eeresabel, met het opschrift: Koninklijk eereblijk voor betoonde dapperheid.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de gezagvoerder van de gouvernements kruisboot no. 3, J. J. Pielaat.

Benoemd:

Tot vendumeester in de afdeeling Demak en Grobogan, de adsistent-resident aldaar W. G. R. van der Kaa.

Tot eersten onderwijzer aan de gouvernements derde lagere school te Weltevreden, de eerste onderwijzer, tevens binnen-regent van het protestantsche wees- en armenhuis te Samarang D. C. de Bruin.

Voorloopig Benoemd:

Tot telegrafisten, de leerling-telegrafisten S. A. J. de Bruin, P. J. van Kampen, M. Wruck, F. A. Kamsma, J. G. Spier, R. F. R. Knaap, L. R. Prieser, C. F. A. Sperhak en H. J. Scholten.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ambtenaar op wachtgeld H. W. Bazar, laatst ambtenaar van het boschwezen in de residentie Rembang.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den zoutpakhuismeester bij het hoofddepôt te Sumanap W. Hamstra en aan den ambtenaar op non-activiteit C. A. D. Wierts van Coehoorn, laatst tweede commies bij de boekhouding van de directie van financien.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

Door den Directeur van Financien, in de maand Maart,

Benoemd:

Tot eerste klerken bij de directie, de klerken H. Le Conge en J. C. Florentinus.

Door den Directeur der Cultures.

Wedergeplaatst:

BIJ DE INDIGOCULTUUR.

De op zijn verzoek, eervol uit zijne betrekking ontslagen opziener der derde klasse K. C. Meulenhoff; zijnde hij ter beschikking gesteld van den resident van Bagelen.

Door den Directeur der burgerlijke en openbare Werken.

Benoemd:

Tot élève opzigter bij 's lands burgerlijke openbare werken, de tijdelijke opzigter [werkbaas] bij den waterstaat te Samarang P. A. de Jonker, met aanwijzing van Buitenzorg tot standplaats.

Door de Algemeene Rekenkamer.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, als tijdelijk buitengewone eerste klerk bij dat collegie D. W. Hachtman.

Benoemd:

Tot tijdelijk buitengewoon eersten klerk bij dat collegie, de tijdelijk buitengewone klerk A A. Voorneman.

Door den Resident van Soerabaija.

Benoemd:

Tot eersten klerk op het residentie-bureau aldaar J. Leidelmeijer.

Door den Ambtenaar, tijdelijk belast met de leiding der dienst vande Gouvernements Telegrafen in Nederlandsch-Indië gedurende Maart 1859.

Benoemd:

Tot leerling-telegrafisten op het telegraafkantoor te Weltevreden D. W. Vermeer, A. A. Bier, J. Keilman, G. van Heeferen, A. H. Holdert, en A. F. C. Buckman.

Tot chef van het telegraafkantoor te Madioen, de telegrafist G. W. A. Strick van Linschoten, to Soerabaija.

Tot chef van het telegraafkantoor te Probolingo, de leerling telegrafist J. A. J. de Bruin, chef van het telegraafkantoor te Buitenzorg.

Tot chef van het telegraafkantoor te Buitenzorg, de leerling telegrafist aldaar G. N. A. Rochell.

Overgeplaatst:

Van het telegraafkantoor te Weltevreden naar dat te Ambarawa, de leerling-telegrafist A. J. J. Guise.

Militair Departement.

BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE.

Bevorderd:

Tot intendant der tweede klasse, de onder-intendant der 1ste klasse C. Vemer.

Tot onder-intendant der tweede klasse J. G. Bennink.

Tot betaalmeester der eerste klasse, de adjunct-intendant J. P. H. de Lassasie.

Tot adjunct-intendant, de aspirant-intendant A. G. Geloudemans.

Geplaatst:

Bij het 7de bataillon, de majoor J. W. J. Piper, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Marine Departement.

Benoemd:

Tot vice-commandeur bij het vak van scheepsbouw bij het marine-etablissement te Soerabaija, de particuliere scheepstimmerman J. L. Bruggeman.

EBBA. (*Slot.*)

Kon ik anders dan het goedkeuren? Had zij niet getrouw den raad der stervende moeder opgevolgd? Had zij niet tot den laatsten droppel den bitteren kelk der ontzegging geledigd? Voorzeker! Daarbij, hoe eenzaam was zij geweest in den strijd; want de eenigste vrienden, die zij had, waren juist die, waar zij zich niet aan openbaren kon. »Gij hebt goed en edel gehandeld, Ebba," zeide ik haar, »die verzekering kan ik u geven. Gij hebt uwe kracht bij God gezocht en Hij heeft u verhoord. Kom, ik wil u eene kleine herinnering geven aan eene vriendin, die gij welligt nooit zult wederzien, en mij nederzettende, nam ik mijn potlood in de hand, en een blad uit mijn dagboek scheurende, schreef ik eenige regelen.

Hartelijk dankte zij mij voor het geschrevene; weenende viel zij in mijne armen; maar plotseling oprijzende, riep zij: »wat hoor ik? Ik hoorde niets, ik meende dat zij waanzinnig was geworden, maar in verrukking riep zij uit: »Hij is het! het is mijn Axel! Boven het gedruisch van het woedende element hoor ik hem, die mij roept," en zich omwendende, vloog zij over de smalle ijzeren brug, die over een gedeelte van den waterval voert, en waarlijk, ik zag van verre een jongeling aankomen, die haar met open armen te gemoet snelde. Dit was dus Axel! wat mogt de oorzaak zijner komst zijn?

Na verloop van eenige minuten kwamen zij tot mij, arm in arm, het schoonste paar, dat ik ooit gezien heb. De jonge man scheen zeer bewogen te zijn en, mij vriendelijk ernstig aanziende, zeide hij mij: »Hoe moet ik u noemen?"

»Heloise," antwoordde ik.

»O, Heloïse! als een engel van liefde, zijt gij aan mijne Ebba verschenen, heb dank! Eer moge het geluk mij voor altijd verlaten, voor ik het wezen vergete, dat mijne zielsvriendin in den strijd heeft bijgestaan; want het was gevaarlijk voor haar op deze plaats alleen te zijn. Zonder uwe liefderijke behandeling, ware zij welligt in hare gemoedsstemming onvoorzigtig geweest. Ik vertrok dadelijk na de ontvangst van uw brief over land naar Gothenburg, overal vragende, of de stoomboot daar reeds was voorbij gegaan; men zeide mij, dat ik haar, bij de sluizen in de nabijheid der Trollhatta, zoude kunnen inhalen. Dit was ook wezentlijk zoo, daar lag de boot; ik ging dadelijk aan boord; men zeide mij, dat de passagiers den waterval waren gaan bezoeken; ik ijlde daar heen, en vond mijne dierbare. Ik kom thans met de toestemming mijns vaders, om mijn schat terug te halen! Getroffen door haar edel gedrag en den aan mij geschreven brief, heeft hij ingezien, dat ik, haar huwende, wezentlijk een rijk huwelijk zal doen. Hij verlangt haar als dochter zijn zegen te geven. Hier in tegenwoordigheid van haar, die als eene moeder voor u geweest is en onder Gods hemel, verloof ik mij aan u, in lief en leed, in leven en in sterven! Heloïse, geef ons uw zegen," en dit deed ik met een gevoel van nooit gekende zaligheid!

Na nog eenige woorden met mij gewisseld te hebben, zeiden mijn vrienden mij vaarwel. »Wij moeten elkaar wederzien," zeide Axel, »een vriendschapsverbond, onder zulke omstandigheden en zulke omgevingen gesloten, kan niet van korten duur zijn."

Ik gaf hun mijne woonplaats op en zoo scheidden wij.

Zoo lang zij mij zien konden, zagen zij naar mij om.. eindelijk was ik alleen! Ik wist, dat ik tijds genoeg had, om hier nog eenige oogenblikken te verwijlen. Ik zette mij dus neder op dezelfde plaats, waar ik te voren met Ebba gezeten had. O, dacht ik, Hemelsche Vader! Gij hebt mij heden uitverkoren om troost te geven; Gij hebt mij de zaligheid geschonken, het geluk van twee uwer kinderen te zien! Geloofd en geprezen zij Uw naam! Waar ik heen zie, spreekt Gij tot mij; Uwe stem spreekt in de natuur en Uwe liefde in mijn hart. Mogen de stormen dan ook razen en de aarde dreunen onder hun geweld, Gij staat vast! en wie op U bouwt, bouwt op een rots. Langs die rots stijgen onze gebeden, onze dankzeggingen tot

VENDUTIËN.

Op Donderdag, den 7 April, voor de toko van Jap Tengsoeij, in de Binnen-Nieuwpoortstraat, wegens liquidatie, door Abeelen, Dennison & Co.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het pakhuis van den heer T. Crone, door van Slooten, Morgan & Co.

Op Vrijdag, den 8 April, voor het commissiehuis van Gebrs. Roselje & Co.

Op Maandag, den 11 April, voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door Cassalette & Co.

Op Dingsdag, den 12 April, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de weeskamer te Soerabaija, van wijlen Louise Engelina Heim.

Door den executeur J. W. Stammler te Tangerang, van wijlen mejufvrouw S. W. Edwards.

Door de beneficiaire erfgename van wijlen Ph. J. Frank, wed. E. Frank, geb. Andreas te Samarang, van wijlen Ph. J. Jrank.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 2 tot en met den 5 April 1859.

HOTEL DES INDES. B. Andreas, van Samarang. — J. A. May, van Kedong Badak. — J. E. Teijsman en Echtgenoot, van Buitenzorg. — C. W. Piché, van Indramaijo. — H. van Alphen, Echtgenoot en 4 kinderen, van Samarang. — J. A. Coblijn, van Idem. — Geelkerken, van Soerabaija.

HOTEL DER NEDERLANDEN. H. van den Heuvel, van Weltevreden. — H. de Boer, van de Reede. — J. van de Watering, van Idem. — H. van Ketwich, van Tjiandjoer.

JAVA HOTEL. H. A. Prehn, van Cape Town. — A. F. Brorsen, van de Reede. — P. C. Nielsen, van Idem. — R. H. Weiland, van Idem. — J. Götje, van Idem. — P. Davidson en echtgenoot, van Idem. — C. H. Facier Schaeffer, van Idem. — J. H. van Rooijen en echtgenoot, van Samarang. — S. Petterson, van de Reede. — A. W. Cederberg, van Idem. — J. B. Perry en echtgenoot, van Samarang.

Vertrekkende Personen.

De kapitein der infanterie J. H. A. Pommée. — P. Swerver. — J. H. Ten Cate.

Advertentiën.

Getrouwd:

J. H. SWAVING

en

Jonkvrouwe J. H. A. VAN DEN BOSCH.

BUITENZORG, 30 *Maart* 1859.

Eenige kennisgave. (1051)

Bevallen van eenen ZOON, *L. J. E. A. van Berckel Bik, Meijer.*

BATAVIA, den 28 Maart 1859. (1067)

Bevallen van eene DOCHTER, *A. T. van Hecking Colenbrander, Dennison.*

BATAVIA, 1 April 1859.

Eenige kennisgave. (1065)

Heden ontving ik het treurig berigt, dat op den 4den Maart te Palembang is overleden, het Dochtertje ons op den 25 Februarij jl. geschonken.

W. LAMMERÉE.

SLAWI, 12 *Maart* 1859. (1052)

Verzoeke deze als algemeene en bijzondere kennisgave te beschouwen.

Op den 13den Maart overleed alhier mijn geliefde Echtgenoote, *Johanna Petronella Rouffaer*, in den Ouderdom van 37 jaren mij nalatende *zes* kinderen, allen nog te jong om hun groot verlies te beseffen.

K. W. VAN DER WEIDE,

SOERABAIJA, 29 *Maart* 1859. (1115)

Op den 2den April 1859, is te Batavia overleden Mejufvrouw *S. W. Edwards.* (1123)

Heden overleed onze jongste lieveling *Henrij Charles*, ruim drie maanden oud.

P. H. REIJNHART.
J. A. REIJNHART.
geb. *Leidelmeijer.*

BATAVIA, den 4den *April* 1859. (1114)

U, en van daar dalen op ons uwe beproevingen en Uw troost neder.

Daar wij in Gothenburg, waar wij den volgenden morgen vroegtijdig aankwamen, van elkaar scheiden moesten, zette ik van daar alleen de reis voort naar Kopenhagen, waar ik de mijnen in goeden welstand aantrof. Drie maanden na mijne aankomst ontving ik een brief van Ebba. Zij was nu Axel's vrouw en beschreef mij met gloeijende kleuren de zaligheid, die zij ondervond. Wij spreken dagelijks van u, Heloise, zeide zij. »Onvergetelijk zijt gij ons. Aanstaanden zomer komen wij tot u, en hopen dan regt gelukkige dagen met u en de uwen door te brengen.

Vaarwel.

En hiermede sluit ik voor heden mijn dagboek, er evenwel bijvoegende, dat Ebba's oom in Gothenburg zijne belangstelling heeft getoond, door zijne nicht, gedurende zeven jaar, eene toelage van 1000 daalders jaarlijks toe te staan. In dien tusschentijd meende hij, dat de practijk van Axel genoeg kon toenemen, om naderhand alleen in het onderhoud zijner familie te kunnen voorzien.

Dat er hoop bestaat op eene vermeerdering van het personeel, doet mij een passage in den brief van Ebba denken, maar ik mag niet uit de school klappen.

(Redactie.)

VENDUTIE

op Donderdag den 7 April 1859,

voor de Toko van Jap Tengsoeij *in de binnen Nieuwpoortstraat, wegens Liquidatie, door*

Abeelen Dennison en Co.

Van diverse Toko Meubelen en Goederen, 1000 Chineesche Vloersteenen, van 15 en 16 duimen, Koperen en IJzeren Deursloten, Spijkers, Koperwerk, Stalborstels, Roskammen, Hangstolpen, Manufacturen, Japansche Paijongs, Bezems, Koperen Schalen en Gewigten, enz., enz. (1072)

VENDUTIE

op Donderdag den 7den April 1859,

à 4% Vendusalaris

voor het Pakhuis van den heer CRONE, *aan de Groote Rivier, door*

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van Masten, Zeilen, Ra's, Touwwerk, Ankers, Kettingen, etc., afkomstig van het gesloopte Nederl. schip *Amboina.* (1074)

VENDUTIE

op Vrijdag den 8sten April 1859,

voor het Commissiehuis van

Gebr. ROSELJE en Co.

van **1000 kistjes Zeep**
100 vaatjes Boter
50 vaten Meel

eene groote partij **Kromhouten**

aarde-en glaswerk, kistjes Timmermans gereedschap, Vijlen, Beitels, Deursloten, Knippen, Tafellampen, Klokjes, fraaije **Moderateur Lampen,** die per paar zullen verkocht worden, Gordijngoed, Franjes, Handdoek-, Tafel- en Servetgoed, gebleekt Linnen in stukken van 48 El, Linnen Zakdoeken, Handschoenen, Kousen, Anti-Macassars, Japansche Zijde,

Losse

BRILLANTEN EN DIAMANTEN. (1070)

VENDUTIE

op Maandag den 11 April 1859,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & Co.,

van Lijnwaden, Zeildoek, Molton Dekens, Tafel-Lampen, Hangstolpen, Engelsche Zadels, Brillanten, Metalen Vorken en Lepels, Deursloten, Stalborstels, waarlooze Hoofdstellen, Americaansche Klokken, Puike Boter, Bengaalsche Zeep, 100 kistjes Puike Cognac, enz.

en

voor rekening des boedels van wijlen den Heer *J. P. Koch*, een stuk Tuinland bebouwd met huis, gedeeltelijk van Steen en Bamboes, 2 dito bijgebouwen, gelegen *Titus Antonijs gracht*, Blok L., deel 3, No. 12/14, verponding No. 6210. (1116)

HOUT-VENDUTIE.

Op Maandag den 11den April 1859, op het Heemradenplein,

door

CASSALETTE & CO.,

van

BALKEN,

DOLKEN, RIBBEN

EN

CHINESCHE DOODKISTPLANKEN.

(1120)

VENDUTIE

op Dingsdag 12 April 1859,

voor het commissiehuis van

VAN SLOOTEN, MORGAN & C°.

van diverse koopmansgoederen, Jattiehouten balken, 30 à 36 voeten lengte, aangebragt [illegible] rekening des boedels van wijlen de [illegible] *Ong Boenkian*, van Paarden, Rijtuigen en 24 [illegible] stallen, gelegen op *Tanah-Abang.* (111[illegible])

VENDUTIE

op Woensdag den 13den April 1859

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & C°.

à 4 pCt. Vendusalaris.

van diverse LIJNWADEN, JACONETTEN,

40 Blikken witte verf,
48 „ Chromaat groen,
16 „ dito geel,
10 kelders Terpentijn,
30 pullen Lijnolie,

50 kistjes **Slaolie,** roode Wijn in kisten, Scheepslampjes, **Glaswerk** in stellen, enz. enz. (112[illegible])

HOUT-VENDUTIE

Woensdag, 13 April 1859,

à 2 pCt. Vendusalaris.

Op het Heemradenplein, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & C°.,

van eene groote partij

zware Djattiehouten

BALKEN,

van verschillende dimensiën. (111[illegible])

Op de Vendutie

van den 15den April

zal voor het Commissiehuis van

J. SPEET

worden verkocht een aanzienlijke hoeveelheid

ongezette edelgesteenten,

welke bij Kavelingen, zoo als hier onder beschreven zullen worden verkocht:

No. 1 2 Brillanten weg. 5¹/₄ karaat
» 2 11 » » 7⁷/₁₀ »
» 3 14 » » 11³/₄ »
» 4 22 » » 27¹/₄ »
» 5 24 » » 9¹/₄ »
» 6 27 Robijnen » 32 »
» 7 11 » » 14¹/₂ »
» 8 1 paar gezette Brillanten oorknoppen 5[illegible]
» 9 2 losse Brillanten 5[illegible]
» 10 2 » » 4[illegible]
» 11 2 » » 4[illegible]
» 12 1 aller fraaiste **Bedoeri Anjer** v[illegible] zeer zeldzame grootte in goud gevat
» 13 à 16 4 paar Diamanten Haarpenne[illegible]
» 17 85 losse diamanten weg. 56¹/₈ kt.
100 stuks 30 karaat.
134 » 28 »
71 » 20 »
97 » 19 »
72 » 21 »

als ook:

Eenige Prachtige, met Goud- en Zilver-doorwevene

SARONGS.

(112[illegible])

LET WEL!

Het groot **Steenen HUIS** met Pannen gedekt, met dito Bijgebouwen, vroeger bewoond en nagelaten door wijlen den Heer P. MICHELS, in leven Koopman alhier, en te Koop of te Huur aangeboden bij annonce *Java-Bode* dd. 24 *November* 1858, No. 94, alsmede nog **Vijf Steenen HUIZEN** met bijgebouwen door Allang Allang gedekt gelegen in het Officiers-Kampement te **Kedong Kebo** zullen alhier op publieke Vendutie verkocht worden **Zaturdag den Zestienden April 1859.**

De Executeur des Boedels,
M. F. SMETS.

POERWOREDJO, 28 Maart 1859. (1105)

In den loop dezer maand zal op een nader te bepalen dag, worden verkocht:

EEN ERF,

bebouwd met een

Steenen Woonhuis

met pannen gedekt, staande en gelegen op de Verbur[illegible] gracht, Blok L., 17de Deel, No. 6029, toebehoorende aan den boedel van wijlen **W. F. Pahlus.**

(1094) J. SPEET.

Met referte aan onze vorige advertentie wordt bekend gemaakt, dat de

PUBLIEKE VENDUTIE TE SOERABAIJA

van het

PAKHUIS,

vroeger geoccupeerd door de firma

RUIJL, CRAMER & Co., aldaar,

alsnu bepaald is

Vrijdag den 22 April eerstk.,

in het Locaal zelf.

Alsmede zal alsdan verkocht worden:

de aanwezige

Kantoor-Inventaris

en

EEN AANDEEL

in het *Soerabaijasche Prauwenveer.*

De Liquidateurs der firma's **de Weerdt, Ruijl & Co.,** en **Ruijl, Cramer & Co.,**

W. RUEB.
D. J. A. BAUDUIN.
W. J. VAN DEN BROEK.

Batavia, 6 April 1859. (1125)

VENDUTIE

op Dingsdag den 26sten April 1859, en op Maandag den 2den Mei 1859,

ten huize van den WelEdelen Heer J. CEZARD *te Salemba.*

wegens vertrek: door

John Pryce & Co.,

van een bijzonder fraaijen Inboedel, waaronder: ***Compleete stellen rijk uitgesneden antieke Meubelen van Ebbenhout,*** Hang- en Kroonlampen, Spiegels, Schilderijen enz., enz.

verder:

Van een ***Europeschen vis à vis, een dito Mylord,*** een ***Coupé*** en een ***Palankijn.***

Goedloopende Wagen Paarden, als:

2 span ***Isabellen***
2 » ***Bruine paarden*** } Overwalsche
1 » ***Zwarte*** »
1 ***Schimmel***
1 span ***Sidney paarden*** en
1 ***Sidney paard.***

zoomede:

Melkgevende [illegible] Koeijen,

Wagentuigen, voor groote en kleine Paarden, een groote partij Bloemen in potten, enz., enz.

Regeling der Vendutie.

op Dingsdag den 26sten April.

Rijtuigen, Paarden, Koeijen en alle goederen buiten 's huis, op ***Maandag te voren*** te bezigtigen.

op Maandag den 2den Mei.

Het Meubilair en verdere goederen binnen 's huis, te bezigtigen op ***Zondag te voren.*** (1129)

Bij de ondergeteekenden verkrijgbaar:

IJZEREN LEDIKANTEN,

voor 1 en 2 personen, van beste kwaliteit,

EXCELLENT PORTERBIER,

SAMARANGSCHE WAGENTUIGEN. etc.

(1073) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co,

PATENT BRANDSPUITEN

compleet, met alle toebehooren.

(4090) J. SPEET.

Chineesche Vloersteenen

van 12, 14 en 16 duim

te bekomen bij

TIO TJIANGHIAN.
Bazaar-Baroe.

(1077)

UITGEZOCHTE

SINGAPORE PLANKEN,

te bekomen bij

(1094) J. SPEET.

Puike Mandarijn Gember,

Opregte Hollandsche ROODE GENEVER,

merk *Spijker, Kolff & Co.,* te Gouda.

CHATEAU LAFITE DE TERRAB, BORDEAUX.

Champagne- en Bourgogne Wijn, in soorten.

Op nieuw ontvangen bij

(1085) VAN WALCHREN EN Co.

THÉATRE FRANÇAIS.

Avec la permission de M. le Résident.

VENDREDI, 8 Avril 1859.

Cinquième représentation du douzième mois de l'abonnement.

LA DAME BLANCHE.

A l'étude:

LES FILLES DE MARBRE.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,

(1121) VAN KINSBERGEN.

MAÇONNIEKE SOCIETEIT.

VERGADERING,

7 April 1859.

SNELLEBRAND.
1108; *Secretaris.*

Patent La Brea Asphalte,

zeer geschikt voor

VLOEREN van *Magazijnen* en *Huizen,* DAKEN, WATERTANGEN, GOTEN, enz.

Zijnde ondoordringbaar voor **water** en **vochtigheid** en bestand tegen **witte mieren** en andere **insecten.**

(1075) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

PEINTURE. DORURE.

Lecotey

a l'honneur de prevenir le puplic de ***Batavia,*** qu'il vient d'établir un atelier en ville chez Mr. THONNÉRIEUX, ancien toko **Pons.**

Fabrique **d'Enseignes** et de **Lettre** en tous genres; **Encadrement** de **tableaux, reparations d'antiquités; Ornement** pour **Marquises** et **Wavangue; Peinture** sur métaux; **Stores** et **Transparent; Dorure** et **Etamage** de **Glaces; Réparation** de **bronzes** de tous genres;

L'on peut également s'adresser à Nordwyck ou Mr. LECOTEY, tient à la disposition du public un assortiment de cadres pour glaces, tableaux etc. etc. (1059)

ASPHALT VILT,

bij

(1083) JOHN PRYCE en Co.

Weder Ontvangen:

Een factuur

ADAM'S REVOLVER PISTOLEN,

van verschillende grootte.

(1084) JOHN PRYCE EN Co.

Ontvangen:

PATENT KNIFE AND FORK CLEANERS,

zeer doelmatig tot het schoonmaken van Messen en Vorken.

(1082) JOHN PRYCE en Co.

Ontvangen:

Superieure

LEITH PALE SHERRY,

bij

(1128) JOHN PRYCE EN Co.

Eene prachtige

VICTORIA, VIS-à-VIS voor 4 personen,

Een MYLORD voor 2 personen,

allerprachtigst met Zijde bekleed en solide bewerkt.

Deze rijtuigen worden verkocht onder twee jaren guarantie, door

(1092) J. SPEET.

Eerste Kwaliteit

DAKPANNEN,

voortdurend verkrijgbaar bij de Heeren *P. Landberg en Zoon.*

(1115) JUTTING.

Fraaije en buitengewone groote

PALEMBANGSCHE ROTTINGMATTEN,

voor groote Binnenvertrekken of Galerijen.

Bij

(1091) J. SPEET.

L. KUIJK,

Passement-werker,

(1109) ***Passer Baroe.***

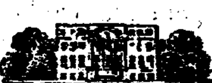
WAGENDIENST TE SOURACARTA

De ondergeteekende heeft de eer het publiek te verwittigen, dat van af 1 April aanstaande, zijne Wagenverhuurderij voor de postdienst zal geopend zijn in de Krakalstraat, naast het Logement, en dat voortaan geene wagens te verkrijgen zullen zijn te *Kalitan,* doordien dezelve naar *Souracarta* zijn verplaatst. De rijtuigen, niet uitgegaan zijnde van bovengenoemd kantoor en voor welke te *Kalitan,* paarden gewenscht worden, zullen aldaar te verkrijgen zijn tegen *f* 2.— per **paal.**

De heeren Landhuurders en verdere ingezetenen in en nabij Boijolalie kunnen zich beneden tarief als abonneren, voor het traject naar Souracarta en terug.

Voor goede wagens en paarden, alsmede voor spoedige bediening, wordt met naauwgezetheid gewaakt en gezorgd.

(1089) H. W. VAN VUURDEN.

TE KOOP Het HUIS en ERF, op **Salemba,** thans bewoond door Mevrouw ***de Perez,*** te bevragen bij

(1069) REIJNST EN VINJU.

TE KOOP Eene nieuwe elegante **Vis-à-vis** en een span fraaije bruine **paarden.**

Adres

(1064) H. M. VAN DORP.

TE KOOP OF TE HUUR

het huis bewoond door den heer **Maack** in *Gang-Boentoen.*

Informatiën te bekomen bij

(1062) F. ALTING MEES.

TE HUUR Tegen 15 April, een aangenaam en ruim **woonhuis,** met **6 kamers,** op een der beste standen; zijnde inmiddels ook uit de hand te koop.

Adres

(1037) LANGE EN Co.

TE HUUR **EEN HUIS** op *Kebon-Sirie,* tegen over het wachthuis, naast de heer *M. G. Joakim,* thans bewoond door de heer **Van Riet,**

Te bevragen bij

(1101) M. G. JOAKIM.

Wordt verlangd:

f 75000.—

tegen tweede hijpothecair verband en borgen.

Naar informatiën ten kantore van

(1076) Mr H. BETH.

Wordt Gevraagd:

Ter overname een

DRUKPERS

met toebehooren.

Adres Letter **W** Bureau Java-Bode. (1105)

ER WORDT GEVRAAGD

op eene dag- en kostschool, eene secondante, die onderwijs kan geven, op de piano en in de **Hollandsche** en **Fransche** talen.

Adres letter **A.** met franco brieven, aan de heeren

(1088) Gebr. KOCKEN, *te Soerabaija.*

Bij eene familie bestaat gelegenheid tot

KOST EN INWONING,

gemeubileerde of ongemeubileerde Kamers, naar verkiezing.

Adres den Heer VAN DORP, Letter A. franco.

(1103)

Eene dezer dagen alhier aangekomen **Dame,** welke grondig onderwijs kan geven in de Hollandsche, Fransche, Duitsche en Engelsche talen, en verder alles wat tot eene beschaafde opvoeding behoort, zoekt eene betrekking als **GOUVERNANTE.** Refl. gel. even zich te adresseren aan den Uitgever van dit Blad, onder letter **A. H.** (1086)

Iemand oud 50 jaren, onlangs uit Nederland herwaarts gekomen, zag zich gaarne in eene landelijke administratieve betrekking geplaatst.

Informatiën te bekomen onder letter M. bij de *boekhandelaars G. Kolff en Co.* te Batavia. (1060)

De ondergeteekende voornemens zijnde zijne **Tokozaken** te likwideren, verzoekt zijne debiteuren hun debet binnen den tijd van eene maand, gerekend van af heden, te willen aanzuiveren.

Ook is hij genegen zijne **Toko en woonhuis,** tegen zeer billijke voorwaarden, over te doen.

L. A. TENI[illegible].

CHERIBON, 1 *April* 1859. (1100)

Beste pas aangebragte

BOTER,

te verkrijgen bij den Ondergeteekenden à ƒ 14,— Contant per Vaatje.

(1093) J. SPEET.

Instituut op Molenvliet.

De Ondergeteekende acht het noodig voor zijne meergevorderde Leerlingen **buiten de gewone school uren,** ook *des avonds van vijf tot zeven uur* LES te geven, voornamelijk in de ***Nederlandsche, Fransche*** en ***Engelsche Talen, Reken-, Stel-*** en ***Meetkunde.*** Jongelieden, reeds eene betrekking bekleedende en van die geschikte uren willende profiteren, om zich in gemelde vakken verder te bekwamen, worden verzocht daarvan ten spoedigste kennis te geven. aangezien het getal dier leerlingen zich tot twintig bepalen zal.

(1107) L. BRAS.

Bij een docent aan een zeer bloeijend **Gymnasium** in eene der voornaamste steden van de Provincie ***Friesland,*** bestaat weder gelegenheid tot plaatsing van eenige **jonge lieden,** die voor eene der Academiën verlangen te worden opgeleid. Ouders hierop regarderende en die hunne kinderen verlangen opgenomen te zien in een huisselijken kring, waar evenzeer op hunne geestelijke belangen wordt gelet, gelieven zich om alle nadere informatiën te wenden met franco brieven aan den uitgever dezes. (1099)

De betrekking op **Indramaijoe,** opengevallen door den dood van den heer *G. J. Poolman;* is vervuld.

J. F. HECKLER.

INDRAMAIJOE, 2 *April* 1859 (1111)

Te *Kampen* in Overijssel, waar ruimschoots gelegenheid bestaat voor **Onderwijs** in alle vakken, biedt zich eene fatsoenlijke familie aan tot het verleenen van *kost, inwoning* en *verzorging* aan een paar **jongens of meisjes.**

Adres *franco* onder letter G. bij de boekhandelaren K. v. Hulst te Kampen en H. M. v. Dorp alhier.

BATAVIA, 1859. (1117)

LIVERPOOL & LONDON
INSURANCE Comp.

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde Maatschappij, zijn bereid om polissen van assurantie op de meest voordeelige voorwaarden te verleenen op ***Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het ameublement,*** gelegen in de hoofdsteden of nabijheid derzelven, alsook op ***Suiker-, Thee- en Koffij-Etablissementen op Java.***

(1054) PITCAIRN, SYME & Co.

De ondergeteekenden gaan steeds voort met de nieuwste en beste soorten van

STOOM-SUIKER-MACHINERIEN,

direct uit Engeland in te voeren,

En maken de FABRIKANTEN aandachtig op de billijke prijzen tegen welke zij bereid zijn dezelven te leveren. Nadere bijzonderheden daaromtrent zullen op aanvraag worden medegedeeld.

Zij bieden ook te koop aan

een complete **Watermolen** van **24** maal **48, IJzerwerk** voor een compleet Waterrad met verbindingstukken, geschikt voor een Suikermolen, diverse **Waarlooze Stukken** geschikt voor Watermolens van ***Lowmoor,*** IJzeren **Suikerpannen** van verschillende dimensiën, eenige **Perspompen** om het water tot op eene hoogte te doen rijzen, geschikt voor baden te maken, enz.

Ook wordt binnen kort van Engeland verwacht:

Een enkelde
CENTRIFIGAAL-MACHINE,

geschikt voor fabrieken alwaar reeds een stoomketel aanwezig is.

Voor nadere bijzonderheden betreffende de prijzen als anderzins, gelieve men zich te vervoegen tot

(1056) PITCAIRN, SYME EN Co.

ROYAL INSURANCE Comp.
of Liverpool.

De Ondergeteekenden, Agenten van bovengenoemde Maatschappij, gaan steeds voort met op de voordeeligste voorwaarden verzekeringen te sluiten tegen brandschade **op Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het Ameublement,** gelegen in de hoofdsteden of in de nabuurschap derzelven, alsook op ***Woonhuizen, Thee-, Koffij-*** en ***Suiker-Etablissementen*** op Java.

De premien van Assurantie zijn even billijk als die van andere Maatschappijen en in gevallen van verlies of schade door brand, worden de eischen met de uiterste naauwgezetheid en billijkheid vereffend.

(1055) PITCAIRN, SYME EN Co.

De ondergeteekende heeft alhier een handelshuis, onder de firma

E. TEN BRINCK & Co.,

opgerigt.

E. TEN BRINCK & Co.

SOERABAIJA, 1 *April* 1859. (1122)

De ondergeteekende heeft op heden alhier geopend een Huis van Commissie en Negotie onder de firma **MACLENNAN & Co,** en aan de Heeren **F. W. MULLER** en **R. HISSINK, Dz.** de generale volmagt verleend.

JOHN ALEX MAC LENNAN.

SOERABAYA, 30 Maart 1859. (1104)

De heeren **J. H. F. Schuurman** en **W. Hulshoff** zijn van heden af, als deelgenooten in onze firma opgenomen.

B. VAN LEEUWEN EN Co.

BATAVIA, 4 *April* 1859. (1112)

De firma **Dümmler & Co.** te Batavia is mijn generale gemagtigde.

(1100) B. A. HAGEN.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn het uitmuntendste middel voor ongesteldheid aan *maag* en *lever.* E..... T......., te *Purmerend* was gedurende negentien jaren in een ellendigen toestand en een ware last voor zijne vrienden. Hij leed zoo sterk een lever- en maagziekte, dat hij dikwijls weken lang het bed niet kon verlaten. Alle geneeskundige hulp was vergeefsch, en hij hield eindelijk op dezelve in te roepen. Negen weken geleden, begon hij de pillen van Holloway te gebruiken, en thans heeft hij aan den Professor Holloway geschreven, onder uitdrukking van zijn dankbaar gevoel, dat hij volmaakt hersteld is.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes pillen à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Soeracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok,
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (1096)

Debiteuren en Crediteuren van wijlen Mejuvrouw *S. W. Edwards* worden verzocht, binnen zes weken na dato dezer, betaling of opgave te doen aan

den Executeur,
J. W. STAMMLER.

TANGERANG, 5 *April* 1859. (1124)

Boekhandel van H. M. VAN DORP te Batavia.

Per Mail ontvangen:

BOELEN. Nederlands Zeemagt in verband met zijne Overzeesche Bezittingen.

Mr. P. MEIJER. Over het openstellen van kusthavens voor den algemeenen handel in Nederl. Indië.

DE VAIJNES VAN BRAKELL. De verdediging van Nederlandsch Indië.

ALMANAK ASMODÉE 1859, ƒ 4,—.

Programma der **238e STAATS-LOTERIJ.**

(1121)

Boekhandel van H. M. van Dorp, te Batavia.

Hollandsche, Engelsche en Fransche

BIJBELS,
KERKBOEKJES,

in groot en klein formaat, net gebonden,

Stier. De woorden van Jezus, verklaard voor het christelijk huisgezin; met eene voorrede van *Oosterzee,* in maroquin, verguld op snee	ƒ 12,—
Zschokke. Ziet opwaarts! Huisboek voor christenen	» 6,—
———— Stichtelijke Uren	» 5,—
———— Mijn omzien in de wereld en mijn opzien tot God	» 4,—
———— Mijn leven, denken en werken	» 4,—
Abbott. De jonge christen	» 4,—
Hazebroek. Leer ons bidden	» 4,—
Schottum. Volgt mij! Woorden van stichting voor het christelijk leven	» 3,—
Het Gebed, een middel van hulp en troost	» 2,—
God mijn alles. Stichtelijk huisboek voor beschaafde christenen	» 3,—
Oosterzee. Woorden des levens	» 7,—
———— Nieuwe Leerreden	» 7,—
———— Verspreide Leerredenen	» 7,—

Alle deze Werken zijn gebonden in nette banden en daardoor zeer geschikt voor Paasch-Geschenk. (1106)

Bij G. KOLFF & Co. *te Batavia,*

zijn op franco aanvrage te bekomen

Eenige Exemplaren van

Dr. P. Bleeker's Reis door de MINAHASSA en den MOLUKSCHE ARCHIPEL, gedaan in September en October 1855 in het gevolg van den Gouverneur Generaal MR. A. J. DUYMAER VAN TWIST;

Tegen den veel verminderden prijs van ƒ 8.—

(1023)

HOOGE PRIJZEN

GETROKKEN UIT DE

237e. Staats-Loterij

Collecte: C. G. BOONEKAMP, te Rotterdam.

No. 2532.	De hoogste prijs van	ƒ **100.000**
〃 16384.	〃 kapitale 〃 〃 〃	**25.000**
〃 12958.	〃 〃 〃 〃 〃	**10.000**
〃 9051.	〃 〃 〃 〃 〃	**5.000**
3 prijzen van	. . . . 〃	**2.000**
22 〃	〃 . . . . 〃	**1.000**

Per Mail ontvangen

voor de thans trekkende

238e STAATS-LOTERIJ

en te bekomen:

1 heel Lot	. . . . . . à	ƒ 100.—
1 half »	. . . . . . »	» 50.—
1 vijfde »	. . . . . . »	» 20.—

Te Batavia bij G. KOLFF EN Co.
Te Samarang bij de GROOT, KOLFF EN Co.

(1097)

Per Mail.

Mr. P. Mijer, over het openstellen van Kusthavens in Nederlandsch Indie.

J. D Kruseman, over het openstellen der Havens

J. Boeler, Nederlands Zeemagt in zijne overzeesche bezittingen. *Ontvangen* bij

(1130) G. KOLFF EN Co.

Het stoomschip Batavia,

kapitein **NEIJTS,**

zal den 10den April aanstaande via **SAMARANG** naar **SOERABAIJA** vertrekken.

Informatien bij

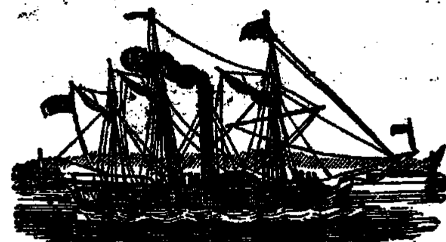
(1081) W. CORES DE VRIES.

Het Stoomschip Ambon,

kapt. **BOSCH,**

vertrekt den 7den April naar **BORNEO'S Westkust.** Informatiën bij

(1080) W. CORES DE VRIES

STOOMBOOT OENARANG

Geregelde Stoomvaart tusschen

Samarang en Batavia.

VICE-VERSA.

De Stoomboot OENARANG van 260 Paardenkracht metende 600 Tonnen, gezagvoerder **S. van Hulstijn** zal gedurende de maand ***April*** van **Samarang** vertrekken den:

2den, 10den en 30sten des morgens ten 8 ure precies

en van **BATAVIA** naar **SAMARANG,** den

5den, 15den en 25sten des morgen ten 8 ure precies.

De Stoomboot biedt eene ruime en doelmatige inrigting voor **Passagiers 1ste classe** aan, terwijl voor **Passagiers 2de en 3de classe,** eene groote en afgezonderde localiteit is aangebragt. De disponible laadruimte is geschikt voor **200** koyangs.

De directie zal door geregeld vertrek en zorgvolle behandeling voor Passagiers en goederen, alles aanwenden, de Reizigers en Inladers tevreden te stellen.

Namens de Reederij der Stoomboot
OENARANG,
E. C. WERMUTH.
C. S. VAN HEEKEREN

Agenten te **Batavia:**
LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co. (10

STOOMBOOTDIENST

naar

Samarang en Soerabaija

Gedurende de maand **April** zullen naar genoemde plaatsen vertrekken:

Het Stoomschip Batavia, den 10den
„ „ Banda, „ 20sten
„ „ Batavia, „ 30sten

Met genoemde STOOMSCHEPEN bestaat gelegenheid weder naar herwaarts terug te keeren.

Nadere informatien bij

(1098) W. CORES DE VRIES.

5 April 1859.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, den 6 April 1859, No. 28.

AANKOMST DER MAIL.

Heden morgen kwam alhier ter reede het stoomschip *Palembang*, gezagvoerder *H. J. Rooseboom*, medebrengende de brieven en dagbladen loopende tot 26 Febr. jl. Tijdgebrek verhindert ons veel nieuws medetedeelen, doch haasten wij ons, kortelijks het voornaamste Europesche nieuws op te nemen.

Londen, 26 Febr. Gedurende de laatste veertien dagen, scheen de oorlog onvermijdelijk. Frankrijk ging voort met zijn ontzettend groote toebereidselen. Ook Oostenrijk rust zich met ijver toe. Sardinie en Italie verkeeren in een zeer opgewekten toestand.

De publieke meening in Europa is van den oorlog afkeerig en in den handel op het vaste land heerscht algemeene stilstand; de spanning der onzekerheid is zoo groot, dat zelfs een oorlog uitkomst zoude verschaffen.

Het engelsche Gouvernement heeft al zijn invloed aangewend, om den vrede te behouden. Lord Cowley is met eene speciale zending naar *Weenen* geweest, en laatstleden nacht werd in het Parlement bekend gemaakt, dat Oostenrijk en Frankrijk Rome zouden ontruimen; men hoopt dat dit eene oplossing der moeijelijkheden zal ten gevolge hebben, maar de berigten van het Buitenland blijven bij voortduring zeer oorlogzuchtig.

Laatste berigten luiden iets vredelievender.

In Duitschland heerscht groote sympathie voor de zaak van Oostenrijk. Het Jonische parlement heeft de hervormings voorstellen van den heer Gladstone, die thans naar Engeland op reis is, verworpen. De discussie over dit vraagpunt, in het Britsche parlement, is tot den 14den Maart uitgesteld.

Het berigt, dat prins Couza de vereeniging der Vorstendommen had afgekondigd, wordt tegengesproken.

Rotterdam, 22 Februarij. Sedert ons vorig berigt, heeft er, in de weersgesteldheid geene meldenswaardige verandering plaats gegrepen. De temperatuur blijft zeer zacht en het schijnt, dat de winter ons bijna ongemerkt zal verlaten. De prijzen der levensmiddelen blijven op hun verlaagd standpunt.

— De minister van kolonien heeft bepaald, dat geene officieren van het leger hier te lande meer voor en beraalden tijd, zoo als tot dusverre heeft plaats gehad, bij het leger in Oost-Indië zullen worden gedetacheerd.

— De 42ste verjaardag van Z. M. den koning, den 19den dezer ingevallen, werd ditmaal met bijzondere belangstelling en geestdrift gevierd. Zooals men weet, was het nu voor de eerste maal sedert een tiental jaren, dat die viering op den dag zelven plaats heeft, waartegen een gevoel, dat algemeen geëerbiedigd en gebillijkt werd, van Zr. Ms. zijde zich zoo lang had verheven. Langzamerhand had 's volks deelneming zich echter luider doen kennen en was hiervan toch in latere jaren eene gedeeltelijke viering het gevolg geweest, zoodat Z. M. ten slotte aan de wenschen ten deze gehoor verleende, om de vrijheid ook tot openbare viering algemeen te maken. Die dag was nu een vreugdedag voor geheel het vaderland; in alle plaatsen wapperden van openbare en vele particuliere gebouwen vlaggen. Overal werden door de garnizoenen of de schutterijen parades gehouden, de carillons bespeeld, op vele plaatsen assauts, caroussels, serenades en militaire vermakelijkheden gegeven, enz. De vereeniging: *het Metalen Kruis*, door het geheele land vertakt, zoowel de eerste als de tweede afdeeling, vierde luisterrijk feest, even als de schutterijen, welker officieren zich aan diners, soupers enz. vereenigden en waarbij menige toast aan den feestvierenden koning en zijn Huis, aan het land en zijne kolonien gebragt werd. Op vele plaatsen werden des avonds fraaije illuminatien en vuurwerken ontstoken, hetgeen vooral het geval was te 's Gravenhage, waar alle departementen van algemeen bestuur met gaz verlicht waren en waar zoowel van stads wege als door vele particulieren prachtig werd geïllumineerd. De muziek deed zich daar gedurende den avond, in de daarvoor opgerigten muziektempels, te midden der verlichting in het openbaar hooren, terwijl den vorst, tijdens het diner ten hove, waaraan alle leden van het kon. huis deel namen, eene serenade werd gebragt door de nationale zangscholen. Er zou geen einde aan zijn en ons bestek bepaald te buiten gaan, wilden wij slechts met een enkel woord al de feesten aanstippen, die te Amsterdam, Rotterdam, 's Hage, Schiedam en in meer verwijderde plaatsen dien avond gehouden werden. Het was een feestdag voor rijken en armen, voor ouden en jongen; een feestdag, die zich kenmerkte door de meest ondubbelzinnige blijken van gehechtheid van ons volk aan den koning en zijn geslacht.

BATAVIA.

Op het hier ter reede liggend Amerikaansche schip *Audubon*, gezagvoerder *Kindsman*, waarvan in onze beide laatste nommers sprake was, zijn, in den vroegen morgen van heden, de vlammen uitgebarsten, waardoor dat vaartuig met algeheelen ondergang bedreigd wordt.

In den nacht van den 7den op den 8sten Maart jl., ten $2^1/_2$ uren, ontstond te Decima brand in een magazijn van leveranciers van lakwerken en porceleinen, welke brand spoedig tot meerdere gebouwen oversloeg. Bij den lagen stand van het water, konden de spuiten geen dienst doen, en was men voor de vernieling van het geheele etablissement beducht. Dit werd echter voorkomen, voornamelijk door den bijstand, verleend door den commandant van het Russische fregat Askold, d'Ounkofskij. en diens officieren, die, met behulp van 300 man equipage, door het omhalen van eenige gebouwen, den brand hebben gestuit.

Ook werd veel bijstand verleend door den gouverneur en de bevolking van Nagasakie, zoomede door de gezagvoerders der Nederlandsche en vreemde schepen. Door den brand werden geheel vernield:

4 magazijnen van lakwerken en porceleinen, aan Japanners toebehoorende;

5 der nieuw gebouwde gouvernements woningen;

Het woonhuis van den heeren *H. H. Spengler en Co.*;

Een in aanbouw zijnde woning van de heeren *Gerlach en Co.* en

4 gouvernements pakhuizen in huur bij particulieren;

De Ottona's woning en een gouvernements pakhuis werden omgehaald.

De schade der Nederlandsche particulieren wordt begroot op *f* 150,000 en de Japansche op *f* 200,000.

(*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 28 Maart. Aan een particulier schrijven van Palembang, dd. 16 Maart jl., ontleenen wij het volgende:

Als een vervolg op mijn vroeger ingezonden rapport, betrekkelijk de handelingen en verrigtingen onzer dapperen in de bovenlanden van Palembang, kan verder dienen, dat de kapitein Schultze met een detachement, den 22 Jan., weder eenige doessons in de Gomaij Lempak heeft bezocht, en den volgenden dag van daar terugkeerde.

Eenige dagen daarna werd door den kapitein Strengnaerts eene excursie naar de Gomeij-Talang gedaan, welke kolonne aldaar eenige gevangenen maakte. De gids dezer kolonne is, na eenige plaatsen te hebben aangewezen, op eenen nacht spoorloos verdwenen, terwijl in dienzelfden nacht een soldaat door een lanssteek werd gewond, waarvan sommigen den gids verdenken; terwijl wederom anderen willen, dat hij, wegens zijne trouw aan het Gouvernement, door zijne landgenooten zal vermoord zijn, die daarna het huis, waarin hij inwoonde, zouden hebben in brand gestoken. Wat hiervan nu ook zijn moge, zeker is het, dat men sedert niets verder van den gids vernomen heeft.

Voor eenige dagen moeten de insurgenten het voornemen gehad hebben, om van Arrakan, eene doesson gelegen tusschen Moeara-Enim en Lahat, een tweede Djatti te maken, dan dank zij de waakzaamheid der onzen, waardoor dit nog bij tijds konde worden belet, door den 2den luitenant von Maunts met eenige manschappen aldaar te detacheren.

Zaturdag, den 5den Maart, is de 1ste luitenant MacGillavry weder, met een detachement van 86 man, van hier na Lahat vertrekken. (*Soer. Court.*)

Passoeroean, 30 *Maart*. Men meldt ons Tosari, onder dagteekening van den 27sten dezer, dat de *Bromo* sedert eenigen tijd weder hevig aan het vuur brak'n is. Dikke rookwolken stijgen uit den krater op, onder zware geluiden, gelijk aan donderslagen.

De Dassar of zandzee is veelal met rookwolken bedekt.

Heden, (Zondag morgen) is hier een zware aschregen gevallen, waardoor men, op nog geen halven paal afstands, boomen noch huizen kon onderscheiden.

— Ten gevolge van het zware weder, zijn gisteren eenige handels praauwen, beschadigd aan zeil en tuigaadje, alhier binnen geloopen.

— Den 25 dezer, heeft, aan boord van het Ned. schip *de Triton*, kapitein *Adriaans*, dat sedert drie dagen alhier op de buitenreede lag, wachtende op een loods om de reis naar Soerabaija te kunnen voortzetten, een droevig ongeluk plaats gehad.

Een der scheepsjongens is van boven uit den mast zoodanig op het dek gevallen, dat hij zijde hersenpan en nek gebroken heeft en onmiddelijk dood gebleven is.

Het lijk is op het kerkhof alhier ter aarde besteld.

(*Pass. N. en Adv. bl.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Rotterdam, 8 Febr. Het oordeel der voornaamste Engelsche bladen over de troonrede van keizer Napoleon is door middel van den telegraaf reeds bekend. De ministerieele *Morning Herald* en *Chronicle* beschouwen die gunstig en achten thans den vrede zoo goed als zeker. De *Times* is van hetzelfde gevoelen. De *Morning Post*, die zoo als men weet, als kampioen voor de zaak van Italie is opgetreden, komt na de troonrede tot de conclusie, dat keizer Napoleon vastelijk besloten heeft, hervormingen in Italie te doen invoeren. Dit laatste stemt eenigzins overeen met hetgeen van eene andere zijde gemeld wordt, namelijk dat Oostenrijk zich bereidwillig verklaard heeft, om met de Fransche regering in onderhandeling te treden, ten einde, zoo mogelijk, door minnelijke schikking, het daarheen te leiden, dat in den pauselijken staat het een of ander op den weg der hervorming tot stand gebragt worde. Men zegt zelfs, dat de rijzing, die de fransche fondsen Zondag namiddag op den Boulevard ondergaan hebben, daarin hare oorzaak had.

Voor eenige dagen is gemeld, dat de Fransche regering troepen van Algiers terug had ontboden, hetgeen toen als een ongunstig verschijnsel werd beschouwd. Dit berigt is daarop van zekere zijde tegengesproken, met de bijvoeging, dat alleen eene divisie, welke order had ontvangen, zich naar Algerie in te schepen, tegenbevel had bekomen. Het blijkt thans uit eene dépêche uit Parijs, dat het eerste berigt volkomen waar is, terwijl eenige woorden, die de generaal Mac Mahon tot de troepen bij hun vertrek uit Algerie gerigt had, daarbij tevens worden opgegeven.

— De afdeelingen der Sardinische kamer van afgevaardigden hebben, reeds den 4den Febr. het wetsontwerp tot het aangaan eener nieuwe leening, ten bedrage van 50 millioen francs, onderzocht. Alle door de afdeelingen gekozen rapporteurs zijn gunstig voor het ontwerp gestemd, doch men was bij de voorloopige debatten alles behalve eenstemmig. De leden der regterzijde hebben namelijk plegtig verklaard, dat zij zich hun gevoelen wilden voorbehouden ten aanzien der voordragt, zonder dat hieruit de gevolgtrekking mag afgeleid worden, dat zij tegen het beginsel der leening gestemd zijn. De slotsom was, dat zij eerst dan voor goed hun oordeel over de leening konden aan den dag leggen, wanneer de regering meer ophelderingen zou gegeven hebben, dan in de memorie van toelichting vervat zijn.

— Door middel van den telegraaf is het berigt ontvangen, dat de heer Disraeli, in antwoord op eene interpellatie van den heer Duncombe, in het Lagerhuis, de verklaring heeft afgelegd, dat de regering voornemens was bij het parlement de beloofde bill, betreffende de parlements-hervorming, in te dienen, nadat de budgetten der marine en voor Indië zullen afgehandeld zijn. De kanselier der schatkist voegde er bij, dat de tweede lezing dier bill nog vóór het Paaschfeest zou kunnen plaats hebben.

— De *Moniteur* deelt eene dépêche mede, waaruit blijkt, dat de bevolking van Wallachije met vreugde de verkiezing van kolonel Couza tot hospodar van dat Vorstendom heeft vernomen. De dépêche voegt er bij, dat al de formaliteiten, voorgeschreven bij het organiek reglement, in de overeenkomst van 19 Augustus 1858, bij de verkiezing zijn in acht genomen.

Zoo als men wel kan denken, is men in Frankrijk zeer ingenomen met de verkiezing van kolonel Couza tot hospodar van Wallachije, na ook reeds als zoodanig in Moldavie verkozen te zijn. De *Pays* zegt, dat Frankrijks staatkunde ten opzigte der Vorstendommen thans voldoende geregtvaardigd is en dat de bewering, alsof de Roumanen onbekwaam waren iets te verrigten, wat niet het karakter van wanorde en dwaasheid droeg, ten eenemale gelogenstraft wordt. Het blad merkt van den anderen kant wel is waar op, dat de dubbele verkiezing van kolonel Couza in strijd is met de overeenkomst, welke voor elk der beide Vorstendommen een hospodar eischt; maar het blad ziet in deze bepaling geen bezwaar, om de overeenkomst in dit opzigt te veranderen, nu het gebleken is, dat de bevolking daarmede zoo weinig gediend is.

— Het *Journal des Débats* beschouwt de dubbele verkiezing van kolonel Couza in Moldavie en Wallachije uit hetzelfde oogpunt als de *Patrie* en de *Pays*. Eerstgenoemd orgaan gelooft niet, dat een der mogendheden het regt heeft om den volkswil te vernietigen, eenig en alleen, omdat Wallachije dezelfde verkiezing heeft uitgebragt als Moldavie. Intusschen is het te voorzien, dat alle mogendheden met het gevoelen der Fransche bladen niet zullen instemmen, en als zoodanig kan men daaruit welligt een nieuw conflict zien geboren worden. Thans reeds wordt uit Weenen getelegrafeerd, dat men een protest van de Turksche regering tegen deze dubbele verkiezing te gemoet ziet, en men heeft geen reden zich daarover te verwonderen, wanneer men de staatkunde van de Porte in den laatsten tijd heeft gadegeslagen. De dubbele verkiezing toch is een groote stap op den weg der vereeniging van de Vorstendommen, en als zoodanig zal Oostenrijk, dat door alle middelen, vóór en in de Parijsche conferentie, die unie heeft tegengewerkt, zich daartegen ook wel verzetten. Dat Rusland in deze kwestie de zijde van Frankrijk zal kiezen, kan bijna aan geen twijfel onderhevig zijn.

In afwachting van hetgeen later mogt gebeuren, heeft de nieuw benoemde hospodar van Wallachije, bereids zijn ministerie benoemd.

— De *Preuss. National Zeitung* bevestigt het berigt, dat Rusland dezer dagen eene dépêche naar Kopenhagen gezonden heeft, waarin op de ernstige bezwaren gewezen wordt, die in de staatkunde gelegen zijn, welke Denemarken in de kwestie met Sleeswijk volgt.

— In de Belgische kamers zijn gisteren, den 9den Febr., de beraadslagingen aangevangen over de artikelen van het nieuwe strafwetboek, die betrekking hebben op de delicten door geestelijken in de uitoefening hunner functien begaan. Aan de eene zijde wilde men alle geestelijken krachtens de wet gestraft zien, die in hunne leerredenen of geschriften de daden der burgerlijke overheid aan eene censuur onderwerpen. Aan de andere zijde wenschte men hen daarentegen te dien opzigte geheel vrij te laten. Tot eene beslissing is het echter in de zitting van gisteren niet gekomen.

ENGELAND.

Den 25sten Januarij werd te Londen de 71ste verjaardag van de grondvesting der Australische kolonien door een banket gevierd, dat ook werd bijgewoond door den minister van marine, sir John Pakington, en den minister van kolonien, sir E. Bulwer Lytton. Eerstgenoemde verzekerde bij die gelegenheid, dat, zoolang hij aan het hoofd der vloot zoude staan, het steeds zijn streven zoude zijn, de superioriteit der Britsche vloot, welke door de toepassing van den stoom voor een oogenblik gedeeltelijk had opgehouden, in haren vollen glans te herstellen. — De minister van kolonien weidde uit over den bloei der Australische kolonien en hare gehechtheid aan het moederland.

— Sir Charles Napier heeft, volgens den *Advertiser*, den volgenden brief aan lord Derby gerigt: »Is het bij den tegenwoordigen onrustigen toestand in Europa zonder gevaar, dat Frankrijk, bij zijn leger van 500,000 man, de heerschappij over het Kanaal in zijne magt heeft? Tusschen Brest en Cherbourg liggen dertien of veertien linieschepen (de helft te Cherbourg), gedeeltelijk bemand, gedeeltelijk gereed om bemand te worden, en Frankrijk heeft voor de bemanning zijner vloot middelen, welke wij niet bezitten en het kan de matrozen van de vloot van Toulon per spoorweg naar Cherbourg zenden, doch wij kunnen onze zeelieden niet per spoorweg uit de Middell. Zee naar Portsmouth overbrengen. Onder deze omstandigheden, beveel ik u dringend aan, de commissie voor de bemanning der vloot uit te noodigen haar rapport uit brengen, alsook het oproepen van onze eerste reserve en de organisatie der tweede. Montalembert zegt, dat wij geen vrienden in Europa hebben, en welke combinatien het voorjaar zal opleveren, weten wij niet; wij mogen buitendien niet vergeten, dat Rusland eene steeds bemande groote vloot in de Oostzee heeft, dus niet ver van onze oostelijke kusten. Vergeet niet, mylord, dat Napoleon I een reserve-leger te Dyon vormde en over de Alpen was, eer Oostenrijk iets bemerkte. Napoleon III kan over het Kanaal zijn, eer wij weten wat wij zullen doen."

— De kardinaal Wiseman reed dezer dagen naar een vriend in de omstreken van Liverpool, toen hij door een hoop volks opgewacht en met een hagelbui van steenen begroet werd, waarbij het niet aan heleed'gende kreten ontbrak. De belhamel werd tot 2 £ boete en gevangenisstraf gedurende eene maand gestraft.

— Bij koninklijke proclamatie worden de gezagvoerders van Britsche handelsschepen, welke naar [illegible]

aren, gewaarschuwd, om, vóór de ratificatien van het nieuwe verdrag, de wetten van dat land niet te overtreden. In zoodanig geval zullen de Engelsche oorlogsschepen Japan tegen de schending der wet beschermen.

— De schout bij nacht James Hope zal den schout bij nacht Sir M. Seymour vervangen als opperbevelhebber der Britsche zeemagt in Oost-Indië en China. Laatstgenoemde had om redenen van gezondheid zijn ontslag verzocht.

FRANKRIJK.

In den middag van 3 Februarij, ruim te 3 uren, zijn prins Napoleon en prinses Clotilde te Parijs gearriveerd en met luid gejuich door de menigte begroet. Kort na hunne aankomst, zijn zij naar het keizerlijk paleis vertrokken. Het escorte bestond uit grenadiers van de garde. Te 4 uren kwam het rijtuig, waarin de jong gehuwde vorstelijke personen, met prinses Mathilde en eene hofdame, waren gezeten, aan het paleis des keizers aan, alwaar zij door den keizer en de keizerin, omringd door een luisterrijken staf, werden opgewacht. De ontvangst was plegtig en hartelijk tevens; de jeugdige prinses vooral werd daardoor op de levendigste wijze getroffen.

De gemeenteraad heeft besloten, om ter eere van het jeugdige paar, een prachtig bal te geven op het stadhuis.

De werkzaamheden aan den spoorweg van Toulon naar Marseille, worden niet alleen met ijver voortgezet, maar men werkt ook zeer ijverig aan dien van Toulon naar de Sardinische grenzen, welke lijn tot Nizza verlengd zal worden.

— Uit eene goed onderrigte bron wordt berigt, dat de hertog van Chartres, de jongste zoon van wijlen de hertogin van Orleans, is teruggeroepen uit Turin, waar hij zijne studien aan de militaire school voltooide. Men wil weten, dat dit het gevolg is van de weigering, welke de graaf van Parijs moet hebben ondervonden, met betrekking tot het aanzoek door hem gedaan, om de hand van prinses Clotilde. Hieruit leidt men de oorzaak af van den spoed, waarmede het huwelijk van prins Napoleon met prinses Clotilde is voltrokken.

— De immigratie-kwestie is te midden van alle oorlogszuchtige geruchten zoo ongemerkt op den achtergrond geraakt, dat men zich naauwelijks nog herinnert, hoe, eenige maanden geleden, aller aandacht bijna uitsluitend op dat gewigtig vraagstuk gevestigd was, en hoe het zelfs bijna aanleiding had gegeven tot eene gevaarlijke tweespalt in Europa. Thans komt het onverwachts weer bij het publiek ter sprake, door de openlijke mededeeling van het besluit, bij hetwelk de zaak in zoo verre gewijzigd wordt, dat er, in plaats van negers, Chinesche koelies zullen worden aangeworven, welke laatste, naar men meent, voor onze overzeesche bezittingen niet alleen zeer geschikte arbeiders zijn, maar zich ook zeer gemakkelijk laten aanwerven. Tot de organisatie dezer operatien is reeds eene commissie zamengesteld, bestaande uit een beambte van het ministerie van kolonien, een scheepskapitein en een chirurgijn-majoor bij de marine.

— Een Indisch geneeskundige, die zich sedert eenigen tijd te Parijs bevindt, heeft aldaar onderscheidene personen, die door de medische faculteit voor ongeneeslijk waren verklaard, van den kanker genezen, tengevolge waarvan hij thans, op grond van onbevoegdheid tot het uitoefenen der geneeskundige practijk en het gebruik van geheime medicamenten, geregtelijk vervolgd wordt. Dat de door hem bewezen diensten met dat al in de hoofdstad genoegzaam worden op prijs gesteld, blijkt daaruit, dat een aantal hooggeplaatste personen, waaronder bijna al de leden van de afdeeling *Muziek* der *Academie des beaux arts*, zich openlijk zijne zaak hebben aangetrokken. De genoemde leden hebben reeds gezamentlijk eene petitie bij den keizer ingediend, om diens bijzondere aandacht op het feit te vestigen, terwijl men algemeen verwacht, dat die tusschenkomst met een gunstigen uitslag zal bekroond worden. Een openbaar conflict op medisch terrein tusschen de toongevers der muzikale wereld en de medische faculteit kan intusschen, met alle regt, een geheel nieuw en zonderling verschijnsel genoemd worden.

— Volgens een Parijschen brief in den *Globe*, loopen er geruchten in de financiële wereld, en welke nog al ingang vinden, van een voornemen bij de Fransche regering, dat, indien het zich mogt bevestigen, de vrees voor oorlog zou vermeerderen. Men verzekert, op stellige wijze, dat die regering bij openbare inschrijving eene leening van 500 millioen francs wil aangaan, en men verwacht, dat dit middel eene niet minder gunstige uitkomst zal hebben, dan de inschrijving gedurende den oorlog in het Oosten. Bekend is het, dat, in spijt van de schitterende rapporten en staten van den minister Magne, de keizer niet ruim van middelen is voorzien, zelfs niet voor de gewone behoeften der civiele en militaire dienst. Doordien nu de uitgaven door de groote toerustingen, zoo te Toulon als elders, aanzienlijk vermeerderd zijn, moet ook hierin worden te gemoet gekomen, en wel zonder de belastingen te vermeerderen, hetgeen groote ontevredenheid zou opwekken, wat men, vooral nu er gevaar is van het uitbreken eens oorlogs, wil vermijden.

— Naar men verneemt, moet tot de benoeming van prins Napoleon tot groot-admiraal besloten zijn. Verder zegt men, dat het ministerie van marine met dat van kolonien vereenigd zal worden en aan den prinsminister 4 onder-secretarissen van staat (voor Algerie, de kolonien, voor het personeel en voor het materieel der marine) zullen toegevoegd worden. De admiraal Hamelin zoude groot-kanselier van het legioen van eer worden.

— Men weet, dat de heer Belly van de regering van Nicaragua concessie heeft bekomen, om over het grondgebied dier republiek een kanaal tusschen de twee Oceanen te graven, en dat de geldigheid dezer concessie door de Vereenigde Staten betwist wordt. Men verneemt thans, dat de concessie van den heer Belly door de wetgevende magt van Nicaragua, alsmede door die van Costa-Rica, bekrachtigd is.

DUITSCHLAND.

Alle in en nabij Weenen gestationneerde troepen staan gereed, om op het eerste bevel naar het zuiden te marcheren. Ook uit Hongarije zijn versche troepen in aantogt, om verder in de rigting van Italie voort te rukken. Door het oppercommando is aan het ministerie van finantiën bevel gezonden, om in de groote geschut-gieterij van Maria Zell, alle private bestellingen te schorsen en die der regering, bestaande in stukken van zwaar kaliber, met den meesten spoed uit te voeren. De uitvoer van paarden langs de Lombardijsche grenzen is onvoorwaardelijk verboden en mag langs de overige grenzen slechts met speciale vergunning plaats hebben. Dat deze oorlogzuchtige verschijnselen reeds van een nadeeligen invloed op handel en verkeer en zelfs op de betalingen van de Nat. bank zijn, is natuurlijk. Ten einde zoo veel mogelijk de spetie te behouden, heeft de bank besloten, om alleen van 9 tot 12 uren 's middags gelegenheid te geven, banknoten tegen zilver te verwisselen; en daar men het zilver niet meer in zakken aflevert, maar voortelt, heeft men het zoo ingerigt, dat dag voor dag niet meer dan voor ƒ 80,000 specie uit de bank vloeit.

— Zooals men verneemt, bedraagt het deficit der staatsinkomsten van het met October jl. geëindigde finantieele jaar 1858, 55 millioen. In het jaar 1857 bedroeg dit 49 millioen, zoodat, wanneer het tekort van 55 millioen blijkt met de waarheid overeen te komen, dit in vollen vrede met 6 millioen is vermeerderd. Wat zou nu het gevolg zijn, indien Oostenrijk inderdaad in een oorlog gewikkeld wierd?

— Men verzekert, dat de buitengewone uitgaven, welke door de vermeerdering der Oostenrijksche strijdkrachten in Italie veroorzaakt worden, door de Italiaansche provinciën-zelve zullen moeten betaald worden. Het spreekt van zelf, dat deze maatregel, wanneer die wordt doorgezet, niet strekken zal, om de stemming in die provinciën te verbeteren. En inderdaad, de geest van ontevredenheid en verzet moet van dag tot dag zoo toenemen, dat het geheele land weldra in staat van beleg zal verklaard worden.

— De Pruissische regering heeft den heer Kamptz tot gezant te Bern benoemd, waaruit blijkt, dat de diplomatieke betrekkingen tusschen Zwitserland en Pruissen hersteld zijn.

— Sedert eenige dagen bevinden zich de chefs der verschillende militaire divisien in de kroonlanden, te Weenen en hebben bijna dagelijks bijeenkomsten in den hofburgt. In de arsenalen wordt dag en nacht gewerkt. Zoo als de zaken thans staan, kan het leger binnen vier weken tot het dubbele van de tegenwoordige sterkte gebragt worden. En toch moet men bij het ministerie van buitenlandsche zaken niet aan het behoud van den vrede twijfelen.

De aartshertog Ferdinand Max heeft Milaan niet verlaten, noch is voornemens dit te doen.

— De prinses Frederik Wilhelm is, in den namiddag van 27 Jan. te 3 uren, voorspoedig bevallen van een zoon. De prinses en de jonggeborene zijn welvarende.

De geboorte van een troonopvolger heeft te Berlijn in eenige kringen een indruk gemaakt, waarvan men in het buitenland weinig een denkbeeld heeft. Voor de erfopvolging in de tegenwoordige linie, had Pruissen slechts twee prinsen: den prins-regent en zijn zoon Frederik Wilhelm. Prins Karel en zijn zoon prins Frederik Karel hebben hunne bekende wenschen, om den troon der Hohenzollern eenmaal te beklimmen, wenschen, die in 1848 door de vlugt van den tegenwoordigen prins-regent naar Londen, op nieuw voedsel vonden, nimmer vaarwel gezegd. Daaraan is nu geheel en al een einde gemaakt. Men zegt, dat de kamerheer van prins Karel met een accent, waarin duidelijk zijne ontevredenheid doorstraalde, aan een gezelschap de tijding mededeelde, dat het *Engelsch* prinsje nu aangekomen is. Prins Karel behoort tot de feodale partij en is Russisch gezind.

— De Indische prins Ghulipp Singh, die onlangs eenigen tijd te Weenen doorbragt en tegenwoordig een reis door Hongarije doet, zal met een Hongaarsch meisje in het huwelijk treden en daarop met zijne echtgenoot naar Indië terugkeeren. Men zegt, dat hij een inkomen van 12 millioen guldens bezit.

ITALIË.

Genua, 2 Febr. Graaf Cavour is de hoofdpersoon in de italiaansche kwestie. Gedurende mijn verblijf te Parijs heb ik mij daarvan kunnen overtuigen. Deze in zijne ondernemingen gelukkige staatsman is er niet alleen in geslaagd, de verschillende fractiën der liberale partij tot zijn politiek stelsel over te halen, maar tevens aan het zoo lang gedroomde programma der italiaansche eenheid een ligchamelijken vorm, een schijn van werkelijkheid te geven. De diplomaten gaan wel eens wat wagen, maar de openbare meening is voor Cavour, en zelfs heeft deze minister de meerderheid der mazzinistische partij en allen, die der partij van Manin waren toegedaan, op zijne hand weten te krijgen: in één woord, hij is, zoo als ik zeide, de hoofdpersoon in deze gewigtige dagen.

Gij moet daarom niet gelooven, dat in Italië alles naar den wil der strijdende politiek of het sardinisch cabinet geschiedt. In Lombardije en in Sardinië is een vredepartij, die de plannen van den minister tegenwerkt. Mag ik gelooven hetgeen ik uit Lombardije verneem, dan is Milaan volstrekt niet zoo geneigd tot den opstand, als men het doet voorkomen, en behoeven de lombardische patriotten-zelven veleer een prikkel dan een teugel. Verwijfd door de slaafschheid of de welvaart, kromt hij zich gemakkelijker dan men vermoedt onder het oostenrijksch juk. De berigten, die in Europa uit Milaan ontvangen worden, komen over Turijn, en worden daar herzien, vermeerd en in een dramatischen vorm gegoten. Kwade trouw is hierbij wel niet in het spel, maar men gelooft al ligt, wat men gaarne heeft, en dat Sardinië gaarne oorlog wil, valt niet te betwijfelen. Den eenen dag of den anderen kan de oorlog uitbarsten aan de oevers van den Tessino, den nieuwen Rubicon, die de voorposten der beide legers scheidt. Een vechtpartij tusschen een paar personen, een enkele schermutseling is genoeg, om den krijg te doen ontbranden, en zelden ontbreekt de gelegenheid als men ze zoekt.

Het huwelijk van prins Napoleon met prinses Clot[ilde] heeft niet dat staatkundig gewigt, hetwelk men er [aan] hecht. Vóór de tegenwoordige krisis was er reeds besloten: alleen om den ouderdom van den prins[es] de prinses en om familie-overwegingen werd niet v[eel]ger aan het huwelijksplan gevolg gegeven. Ook zo[u] eerst in de maand Maart a. s. zijn geschied, maar [men] oordeelde, dat het beter was de echtverbindtenis vroe[ger te] sluiten, omdat op deze wijze alle politieke uitleggi[ngen] en gevolgtrekkingen van de vermaagschapping der [beide] dynastiën zouden worden voorkomen. Niemand [had] zelfs niet graaf Cavour, verwachtte dat de inzege[ning] des huwelijks daags na de verloving zou geschie[den]. In de omstandigheid, dat het huwelijk *en famille*, der praalvertoon naar buiten, is voltrokken, ziet [men] een voorteeken des vredes of althans van het v[oort]loopig *status quo*. Alles is vermeden, wat italiaans[che] demonstratiën kon te weeg brengen, en vooruit na[…] zou kunnen doen aan de rol, die Frankrijk te vervu[llen] hee t. Een sardinisch afgevaardigde zeide mij bij [die] gelegenheid: »Frankrijk heeft een klankverdoover [op] de bruilofstviool gezet." Zoo veel kan ik u zeg[gen,] dat alles in de beste orde is afgeloopen, zonder de [min]ste volksmanifestatie.

Langs den weg, dien de koninklijke spoortrein [van] Turijn naar Genua aflegde, heeft de italiaansche g[eest] zich echter geopenbaard. Door het sardinische leger w[erd] den zeer oorlogzuchtige kreten aangeheven en ov[…] vormden de gedecoreerden met de St. Helena-meda[ille] de eerewacht van prins Napoleon. Het »jonge Ital[ië"] is minder op de fransche tusschenkomst gesteld en [ver]langt een politieken veldtogt, die den onafhankelij[ken] oorlog moet te hulp komen; maar er bestaan nog v[…] vooroordeelen tegen Frankrijk, aan welken Staat [men] het plan toedicht, het koningrijk Italië weder te wi[llen] tot stand brengen, ten behoeve van een prins van [het] keizerlijke huis. Met alle kracht protesteert graaf [Ca]vour tegen deze eventuele gebeurtenis, die aan de [en]gelsche en oostenrijksche bladen steeds stof tot me[nig] artikel heeft geleverd. Moet Sardinië grooter word[en,] dus spreekt hij tot allen, die hem hooren willen, [dan] zal het geschieden ten voordeele van Italië, en v[…] vooraf heeft Frankrijk afgezien van elk plan van v[er]grooting of verovering op het Schiereiland. Ik v[oeg] hierbij de opmerking, dat er ook van de muratistis[che] partij geen sprake meer is.

Savoye-zelf, dat ik heb doorgetrokken, en dat m[eer] fransch dan italiaansch is, wat taal, zeden en belan[gen] betreft, Savoye denkt er niet aan — wat men ook z[egt] gen — om van een gebeurlijke herziening der kaart [van] Italië partij te trekken, ten einde bij Frankrijk te w[or]den ingelijfd. En inderdaad, wat zou het bij die [ver]andering winnen? In plaats van een hertogdom, [een] belangrijke provincie van Sardinie te zijn, waarv[oor] deze Staat veel zorg draagt, zou het een eenvou[dig] fransch departement, verdeeld in twee onderprefectu[ren] worden. Waarlijk een schoon vooruitzigt! En [[…]] kan men voorts aannemen, dat het huis Savoye, [dat] in alle opzigten Frankrijks bondgenoot, uit het be[…] zal worden gestooten van zijn aloud en erfelijk dome[in,] dat zijn naam draagt? Staat dit niet gelijk met [het] wegnemen van een adellijk geslacht van het kast[eel] zijner voorvaderen? Wat er ook gebeure, ik gel[oof] u te kunnen verzekeren, dat Savoye zoo wel als […]pels niet getroffen zal worden door de eventuele o[or]logsrampen of verandering van grondgebied.

Ik heb u het portret van prinses Clotilde van [Sa]voye, thans prinses Napoleon, nog niet geschetst. A[an] het hof wordt gezegd, dat zij schoon is; onder het v[olk] wordt gezegd, dat zij goed is. Het volk en het [hof] hebben gelijk. De jeugdige prinses wordt door de p[ie]montesche natie aangebeden. Zij wordt hier bemi[nd] zoo als men het huis van Savoye bemint, waarvan [zij] de volmaakte type is. De Bourbons onderscheid[en] zich door hun arendsneus; de prinsen en prinsess[en] uit het huis van Savoye hebben een neus à la Ro[xe]lane, en daardoor krijgen de gelaatstrekken der prin[sen] eene uitdrukking van vastberadenheid, die, naar [het] schijnt, in haar karakter ligt. Hoewel pas 16 jaar, z[iet] men haar voor ouder aanzien, vooral in haar reisgewa[ad.]

Reeds worden aan de gemalin van prins Napole[on] woorden in den mond gelegd, waaraan zij zeer ze[ker] thans in het geheel niet denkt. Zoo wordt verhaa[ld,] dat zij gezegd zou hebben: »Ik heb mijne *onafhan[ke]lijkheid* aan die van Italië opgeofferd." Dit is een i[ta]liaansch *concetti* en meer niet. In de dichtregelen, [aan] de dochter van Victor Emanuel tot afscheid toegez[on]gen, vind ik het volgende: »Eene heerlijke toeko[mst] van grootheid en roem is voor u geopend; maar […] gij zult gezeten zijn naast den troon van den me[est] gevreesden monarch op de aarde, eene plaats zult h[ebben] ben, ingenomen aan het schitterendste hof van Euro[pa,] dat een geheime gedachte altoos aan uwe ziel [uw] vaderland herinnere, hetwelk u met zoo veel liefde [be]mint, en waar gij de meest benijdenswaarde van a[lle] kroonen hebt gedragen: de liefde van een geheel vol[k."] Ik zal niet gewagen van de huwelijks-gedichten en [de] lofzangen ter eere van de echtelingen, op dezen it[ali]aanschen bodem, waar ieder dichter is. Zij zijn [by] honderden te tellen.

Tot slot een ultramontaansche anecdote, in dien z[in,] nl. dat zij van gene zijde der bergen komt. Gij ke[nt] althans bij naam, mevrouw Maria von Solms, die d[oor] zekere zeer losgeraakte banden aan de familie van pr[ins] Napoleon verbonden is. Zij verlangde te Turijn het v[…] loviugsbal ten hove bij te wonen. *Ce que femme veut* [Dieu le veut,] ge weet! Maar wat kon hier, bij het bestaan der [ko]ninklijke etiquette, gedaan worden? Gelukkig voor h[aar] bevond zich onder het corps diplomatiek een man, [die] zich minder om de etiquette bekommerde dan de an[de]ren. De heer D., de amerikaansche minister, een [der] aanbidders van de prinses *in partibus*, bood haar zij[n] arm en geleidde haar naar het hofbal. Het kan niet [ont]kend worden, dat dit een schandaaltje veroorza[akte.] De dame, die niet veel beter ziet dan hoort, lorgne[tteerde] een oogenblik eenige voorname personaadjen, doch m[en] hield zich als of men hare tegenwoordigheid niet [op]merkte, en hare toiletkosten waren vruchteloos beste[ed.]

— Volgens berigten uit Turin, heeft de minister van oorlog vier reserve-corpsen onder de wapenen geroepen en tevens alle op het eiland Sardinie aanwezige garnizoens-troepen naar Genua terug ontboden, waartegen een gedeelte der mobiele nationale garde naar het eiland zal overgeplaatst worden. In Lombardije, langs den oever der Ticino, welke rivier, gelijk men weet, de grensscheiding tusschen dit land en Piemont vormt, wemelt het van gewapende manschappen. Te Pavia is het garnizoen met 5000 man versterkt. Te Magenta, bij de passage over de Ticino naar Novara, zijn twee bataillons geplaatst, terwijl de linie van het meir Maggiore naar Pavia op korte afstanden met ulanenposten is bezet, ter voorkoming van de gedurige desertien naar Piemont, waardoor velen de conscriptie-wet zoeken te ontduiken. De municipaliteit van Milaan heeft aanzegging gekregen, van onmiddelijk de noodige maatregelen te nemen, ter inkwartiering van 30,000 man infanterie met 2000 paarden en 10 batterijen. Langs de grenzen was het aldaar eene ware opeenstapeling van krijgsmaterieel. De directie van den spoorweg tusschen Milaan en Venetie heeft in last, voortdurend honderd waggons tot militaire transporten beschikbaar te houden. De telegraaflijn van eerstgenoemde plaats op Tessin is geplaatst onder het bestuur van Oostenrijksche officieren.

— Het Sardinische ministerie heeft aan de kamers een wetsontwerp aangeboden, strekkende om magtiging te vragen tot het aangaan eener leening van 50 mill. frs. Deze aanvraag wordt gemotiveerd door de wapeningen, welke noodig zijn ten gevolge der bijeentrekking van Oostenrijksche troepen aan de grenzen, langs den Po en de Ticino, waardoor de gemoederen worden verontrust. De regering hoopt, dat de vaderlandsliefde der kamer haar zal doen besluiten, om de noodige middelen te verleenen tot verdediging des lands en om de eer, de vrijheid en de onafhankelijkheid der natie te beschermen.

— Kossuth is, volgens berigten van verscheidene kanten, uit Parijs te Genua aangekomen. Men zegt, dat hij alhier en te Nizza bijeenkomsten heeft gehad met Hongaren, die van de verwikkelingen in Italie gaarne partij willen trekken, om tegen Oostenrijk te strijden; terwijl Kossuth, volgens sommigen, een aantal proclamatien bij zich heeft, waarin de Hongaarsche troepen in Lombardije aangespoord worden, om de Oostenrijksche banier te verlaten. Van Genua zou Kossuth zich naar Turin begeven.

— Uit Milaan werdt gemeld, dat, in den schouwburg la Scala aldaar, den 30sten Januarij, eene voorstelling der opera *Norma* plaats had, met medewerking der twee zusters Marchisio. Naauwelijks werd het bekende koor: *Guerra, Guerra!* in het tweede bedrijf aangeheven, of onstuimige bijvalskreten deden zich hooren, welke zoolang aanhielden, totdat dit koor herhaald werd. De krachtige houding der militaire magt was oorzaak, dat deze demonstratie zich bloot tot schreeuwen bleef bepalen.

— De studenten aan de hoogescholen te Padua en Pavia hebben een adres gerigt tot de studenten aan de hoogeschool te Rome, terwijl talrijke afschriften daarvan verspreid zijn. In dit adres wordt, met het oog op gewigtige gebeurtenissen, waaraan alle jeugdige Italianen deel behooren te nemen, tot eenheid aangespoord. Het adres eindigt met een vivat ter eere van koning Victor Emanuel. Ook op de muren van Rome zijn afschriften van dit adres aangeplakt, maar natuurlijk door de politie afgescheurd.

PORTUGAL.

Volgens berigten uit Lissabon, loopende tot 19 Jan., heeft het ministerie in de kamers eene meerderheid van twee derde gehad, bij de behandeling van het besluit tot verlenging tot de maand Mei aanstaande van den termijn tot vrijen invoer van eenige voedingsmiddelen, omtrent welk besluit eene motie van wantrouwen was gedaan. De regering heeft daarop bij de kamers een ontwerp ingediend, strekkende om in het algemeen de granen vrij van invoerregten, ook gedurende het volgende jaar, toe te laten. Men twijfelde echter, of dit ontwerp in den loop van het tegenwoordige zittingjaar wel zou worden aangenomen.

RUSLAND.

De keizer van Rusland heeft een ligchaam ingesteld, dat zich bezig zal houden met het voorafgaand onderzoek van de voornaamste maatregelen, betreffende de nieuw aan te leggen spoorwegen. Dat ligchaam zal den naam dragen van *committé voor de spoorwegen*. De kanselier van het rijk, graaf von Nesselrode, is tot voorzitter daarvan benoemd, terwijl de minister van finantien en de directeur der openbare wegen leden van het committé zijn. Onder de overige leden merkt men ook op den generaal Tottleben.

— Uit St. Petersburg wordt geschreven, dat niet minder dan nagenoeg 100,000 soldaten, die zich met verlof te huis bevonden, bevel gekregen hebben, om zich weder bij hunne regementen te voegen, terwijl het veld-materieel aan eene inspectie zal worden onderworpen.

NIEUWS
Op het gebied van Kunst en Wetenschap, enz.

Kerk en School.

Reaal-School. Te Weenen is, ten voordeele der protestantsche hoofd- en onder-reaalschool, eene inschrijving geopend. De eerste publiek gemaakte lijst bevat 24 namen, die zamen voor 21,100 gulden ingeteekend hebben. De tweede bevat 83 namen, met een bedrag van *f* 32.195.

Prot. Scholen. In Hongarije worden de voorschriften, betreffende de eischen aan opentlijke inrigtingen van onderwijs, zonder acht te slaan op haar hulpeloozen toestand, op de protestantsche scholen toegepast, zoodat scholen, die sinds 75 jaren bestaan, als niet te dulden worden aangewezen. De regering eischt, ofschoon zij niets voor de protestantsche scholen doet, het onmogelijke van haar. Deze ongelukkige toestand kan slechts verholpen worden door een algemeene Synode, wier zamenkomst nog niet toegestaan is. Door het vertragen van het toestaan van het gelijke kerkelijk regt, schaadt de oostenrijksche regering zich in de goede meening van Duitschland.

Seminariën. Het aantal Seminariën in Pruissen, ter opleiding van volksschool-onderwijzers, is sedert 1850 zeer toegenomen. Nieuwe dergelijke inrigtingen werden opgerigt: te Munsterberg, Steinau en Kreuzburg in Silezië; te Elsterwerda en te Droyssig — voor onderwijzeressen — in Saxen; te Traben en Baumholder in de Rhijnprovinciën; verplaatst werden: het seminarie van Potsdam naar Köpenick, dat van Maagdeburg naar Barby; uitgebreid werden de seminariën te Karalene en Koningsbergen in Pruissen, te Bunzlau in Silezië, te Bromberg in Posen, te Gardelegen in Saxen en te Petershagen in Westphalen; onvoltooid nog zijn de gebouwen voor de seminariën in pruissisch Eylau, Oranienburg, Osterburg en Neuwied; eindelijk nog zal er te Drossen in de Mark een seminarium opgerigt worden.

Handel en Nijverheid.

De waarde vermeerdering van ruwe producten door de industrie wordt door het volgend voorbeeld aanschouwelijk gemaakt. Een pond smeedijzer krijgt, wanneer het tot hoefijzers wordt verwerkt, het dubbele der waarde, tot meslemmetten 36 maal, tot naalden 71 maal, tot pennemeslemmetten 675 maal, tot stalen knoopen en gespen 867 maal, en tot horologieveêren 50,000 maal de waarde.

— Met het Suezkanaal heeft men het publiek weer bedrogen. Alle bladen verkondigden den buitengewoon goeden voortgang der inschrijving en de onvermijdelijke herleiding der aandeelen tot op een vierde van 't aantal. Daardoor verleid, teekenden velen, die van 50 aandeelen zeker wilden zijn, voor 200 in. Aan het einde der inschrijving echter maakte het *„Journal du Crédit public"* bekend, dat het benoodigde kapitaal ter naauwernood volteekend was. Frankrijk heeft hieraan hoofdzakelijk deelgenomen, en vele aandeelhouders geraken thans in verlegenheid, wijl zij nu het geheele aantal geteekende actiën moeten behouden, — deze worden dan ook al met 26% verlies aangeboden.

Ontdekkingen en Uitvindingen.

Der steendrukkerij van den heer Lassally te Berlijn is het gelukt, een sinds langen tijd hangend vraagstuk, de verbinding van typographischen met lithographischen druk, op het schitterendst te beantwoorden. De gemengde, doch gelijktijdige toepassing van steen- en boekdruk levert de grootste zekerheid op tegen nadruk en vervalsching, en heeft daarom bij de vervaardiging van papieren van waarde het grootste gewigt. De op genoemde drukkerij vervaardigde Spandower staatsobligatiën zijn een voorbeeld van sierlijkheid, en zelfs voor zaakkundigen is het bijna onmogelijk, uit te maken, waar bewegelijke letters, waar steendruk aangewend is. Ook het watermerk is bij deze papieren door de pers voortgebragt en wel veel goedkooper en toch sierlijker, dan op de gewone wijze.

— Nieuwe, in Engeland in 't werk gestelde proeven hebben de voordeelen van den, door Terry uitgevonden, karabijn, zoo helder doen uitkomen, dat de engelsche minister van oorlog besloot, dit wapen bij de cavallerie intevoeren. De karabijn van Terry laat zich zonder gevaar in den snelsten galop laden en draagt, uit een loop van slechts 30 duim lengte, zoover, dat men, op een afstand van 3120 voet, er mee naar de schrijf kon schieten. Bij 1800 schoten weigerden de, tot de proeven gebruikte, wapens niet eenmaal, en behoefden intusschen ook niet schoon gemaakt te worden.

Boekhandel.

Debiet van het dagbladen kantoor te Berlijn. Dit kantoor debiteert aan staatkundige bladen: 396 duitsche, 100 fransche, 98 engelsche, 3 spaansche, 35 hollandsche, 14 zweedsche, 8 deensche, 10 russische, 13 poolsche, 1 czechisch, 1 hebreeuwsch, 2 servische, 5 hongaarsche, 10 italiaansche, 1 wallachijsch en 2 romanische; aan niet staatkundige: 1313 duitsche, 1178 fransche, 111 engelsche, 20 hollandsche, 5 zweedsche, 3 deensche, 32 russische, 17 poolsche, 9 italiaansche, 3 wendische, 3 hongaarsche, 1 litthauwsch, en 1 czechisch; zamen 2530 dagbladen en tijdschriften.

— *Een belangrijk handschrift van Joseph Haydn* is in de openbare bibliotheek te Riga: de volkomen partituur van een italiaansche opéra comique, getiteld: *„L'incontro improviso."* Dit kostbare handschrift is een geschenk van vorst Esterhazy, die de bibliotheek bezocht, toen hij zich in 1856, bij gelegenheid van de krooning des keizers, naar Rusland begaf. Haydn was, gelijk bekend is, 25 jaren lang huiskapelmeester van vorst Esterhazy en schreef gedurende dezen tijd eenige menigte compositiën, die nooit gedrukt zijn en zich nog in 't archief der familie Esterhazy bevinden. Kenners noemen het boven aangehaald werk als bijzonder verdienstelijk.

Chinesche wetten en gebruiken.

Het zal wel geen betoog behoeven, dat eenheid in de regtspleging een der grootste waarborgen voor eene goede regtsbedeeling is. Waar, op verschillende plaatsen in één land, onderscheidene wetsbepalingen op personen van ééne en dezelfde natie worden toegepast, kan men gerustelijk als zeker aannemen, dat, ook bij de naauwgezetste pligtsbetrachting, dikwerf groot onregt gepleegd wordt.

In Indië bestaan de ingezetenen hoofdzakelijk uit drie natiën, die ieder geheel verschillende godsdienstige en burgerlijke wetten en gebruiken bezitten. Wij bedoelen natuurlijk: De Europeanen en daarmede gelijkgestelden, de Javanen en Maleijers, benevens de Chinezen.

Sinds 1848 verheugen zich de Europeanen in het bezit van gecodificeerde wetboeken, die, hoevele leemten en gebreken deze ook aankleven, nogtans een zegen mogen genoemd worden, in vergelijk van den vroeger vigerenden chaos van wetten. Jammer, dat tot heden die wetgeving zoo stiefmoederlijk van een strafwetboek en eene menigte daarbij passende reglementen verstoken bleef en, de hemel weet, hoe lang nog verstoken zal blijven!

De Javanen en Maleijers bezitten als wetboek hoofdzakelijk den koran, waarvan onlangs, bij de boekdrukkers Lange en Co. te Batavia, eene lang ontbeerde Javaansche vertaling het licht zag, die eindelijk de priesters en hoofden hunner natiën in staat zal stellen, dat wetboek in eene hun bekende taal te lezen en toe te passen. Ten einde den europeschen regter de gelegenheid te geven, die hoofden en priesters, bij het uitbrengen hunner adviezen, te controleren, hebben wij vermeend, in een lang gevoeld gebrek te voorzien, door van dien koran ook eene, naar de behoeften dezes tijds ingerigte, Nederlandsche vertaling te geven, die mede bij bovengenoemde boekdrukkers ter perse ligt en weldra het licht zal zien.

De Chinesche natie nogtans, die zulk een belangrijk deel der bevolking van onze Indische bezittingen uitmaakt, verkeert nog altijd in een nagenoeg wetteloozen toestand.

Ook op haar moeten, volgens art. 7 van het reglement op de regterlijke organisatie en het beleid der Justitie in Nederlandsch Indië, hare godsdienstige en andere wetten en gebruiken worden toegepast en, om hier toe te geraken, is voorgeschreven, dat een of twee hoofden of, bij ontstentenis van deze, een of twee daartoe geschikte personen van dien landaard, door het geregt, of, bij de regterlijke collegien, door den president zullen worden aangewezen, om de teregtzittingen bij te wonen.

Het gevoelen dier adviseurs moet, bepaaldelijk ten aanzien van de ter zake betrekkelijke godsdienstige of andere wetten of gebruiken, worden ingewonnen, ten einde daarop bij de uitspraak te letten.

Wel werd, bij de ordonnantie van 8 December 1855 (staatsblad no. 79), hierin eenige verandering gebragt, door de gedeeltelijke toepasselijk verklaring van de europesche wetgeving op de met de inlandsche gelijkgestelde bevolking (vreemde oosterlingen), doch de redactie en inhoud dier ordonnantie laten zooveel te wenschen over, dat het ten zeerste te wenschen ware, dat eene algeheele herziening daarvan door voor die taak berekende personen plaats vond.

Of dan ook die gedeeltelijke toepasselijk verklaring der europesche wetgeving, vooral op de Chinezen, het doel bereikt heeft, dat men zich daarmede voorstelde, valt zeer te betwijfelen.

Intusschen bleven de voornaamste burgerlijke handelingen der Chinezen aan hunne eigene wetten en gebruiken onderworpen, maar wie zoude zich in Nederlandsch Indië durven uitgeven, als met die wetten en gebruiken vertrouwd, ja zelfs maar eenigzins bekend te zijn?

En evenwel heeft het — ja, de wet vordert het gebiedend, dat op die wetten en gebruiken bij de regterlijke uitspraak gelet worde!

Het is overbekend, dat de overgroote menigte, zoo niet het geheel der hier gevestigde Chinezen, tot de laagste volksklasse uit China behoort en dus op geene naauwkeurige bekendheid met de zeden en gewoonten van het Chinesche rijk kan of mag aanspraak maken.

Bij gebrek aan beter, is de europesche regter nogtans verpligt, hunne gevoelens omtrent de in China heerschende wetten en gebruiken in te winnen, en deze bij zijne uitspraak toe te passen.

Geen geschreven wetboek, geene reglementen of iets diergelijks bestaan op dat stuk, en het spreekt dus van zelve — de ondervinding leert het trouwens dagelijks — dat, op verschillende plaatsen, de Chinesche wetten en gebruiken op geheel uiteenloopende wijze worden toegepast, daar de gevoelens der adviseurs meestal hemelsbreed uit een loopen.

Vaak ziet men dan ook (om slechts één punt aan te roeren), dat bij erfopvolgingen bij versterf de Europesche ambtenaren, door de tegen elkander indruischende gevoelens der chinesche adviseurs, in de war gebragt, den knoop doorhakken en, geheel tegen alle Chinesche wetten en gebruiken in, de Europesche wet op dat stuk toepassen, en zulks tot niet gering nadeel van de door de Chinesche wet geroepen erfgenamen.

Het is dierhalve, onzes inziens, tijd en meer dan tijd, dat — wil men ten minste eene billijke regtsbedeeling — aan dezen ongeregelden staat van zaken voor goed een einde gemaakt worde.

Reeds omstreeks eene eeuw geleden, werd door de toenmalige hooge regering dezer landen de behoefte hieraan gevoeld en door den raad van Indië Reynier de Klerk, later Gouverneur-Generaal over deze gewesten, aan het Bestuur eene verzameling van bepalingen omtrent het Chinesche regt, door den secretaris van schepenen Pieter Hakstein bijeengebragt, en door ZHEd. van aanteekeningen voorzien, aangeboden.

Die bepalingen werden echter, om ons onbekende redenen, nooit in wettelijken vorm afgekondigd, doch, bij Resolutie van 22 Mei 1761, door de Hooge regering aan de collegien van justitie en boedelmeesteren *ter speculatie* afgegeven. Dat genoemde ligchamen echter weinig met deze bepalingen *gespeculeerd* hebben, is ons dikwerf gebleken!

Behoudens beter, is ons gevoelen, dat het Bestuur van Indië een waarlijk hoog noodigen maatregel zoude nemen, door te bepalen, dat, onder voorzitting van een kundig europeesch regtsgeleerde, eene commissie uit de verschillende Chinesche officieren op Batavia, Samarang en Soerabaija zal worden geconstitueerd, om gezamentlijk een compendium van de voornaamste Chinesche wetten zamen te stellen, ten einde het, na wettelijke afkondiging, niet ter *speculatie*, maar *ter strenge opvolging* aan de regterlijke collegien en Boedelmeesteren ter hand te stellen.

Men zal welligt hiertegen opmerken, dat wij, hierboven, de weinige bekendheid der hier gevestigde Chinezen met de wetten en zeden van hun land betoogd hebben, maar men houde in het oog, dat men steeds verpligt is met de riemen, die men heeft, te roeijen en men het minste kwaad boven het grootere moet verkiezen. Welligt zoude het, ter voorkoming van alle dwaling, hetzij uit onkunde of onwil van de Chinesche leden der daar te stellen commissie voortgesproten, nuttig zijn, het zamen te brengen compendium, ten fine van consideratie en advies, in handen van onze consuls in China te stellen, ten einde, bij de arrestering, van hunne op- en aanmerkingen te kunnen gebruik maken.

(Redactie)

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DAT 'M	NAAR
Maart	30	Nederlansch.	Jacqueline en Elise.	B. Sikkens	Liverpool	4 Nov.	Batavia
April	1	Bremer	Ceder	L. Rohlfs	Macao	16 Maart	Havanah
„	—	Engelsch	Asa Parker	A. Goldpim	Foo-Chow	— „	Melbourne
„	—	Hamburg	Louise	L. Madsen	Canton	— „	Londen
„	2	Nederlandsch	Almonde.	H. G. Surie	Batavia	1 April.	Nederland
„	—	„	Bellona	J. O, Kluin	Macao	18 Maart	Havanah
„	—	„	Fop Smit	L. Hoefman	Rotterdam	9 Dec.	Batavia
„	—	Amerikaansch	Sierra Nirada	A. Blancy.	Hongkong	18 Maart	Boston
„	8	Nederlandsch	Het Goede Vertrouwen	D. J. Kraan	Australie.	12 „	Batavia
„	—	Hamburg	Neumuhlen	J. H. A. de Heuer	Batavia	2 April	Hamburg

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
April	3	Nederlandsch	schip	Prins Frederik der Nederlanden	C. C. de Wit,	Soerabaija		Haager & Schuurman.
„	—	„	bark	Gelderland	D. Crap Hellingman	Nagasakie	13 Maart	„
„	—	Ned. Indisch	stooms.	Ambon	A. G. Bosch	Soerabaija	31 „	W. Cores de Vries,
„	—	„	„	Oenarang	S. van Hulsteijn	Samarang	2 April	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	—	„	brik	Hawil Hair	Sech Baoesier	Grissee	25 Maart	Buijs, Jacobsen & Co.
„	—	„	bark	Batavia	Sech Aljufrie	Pekalongan	30 „	Gezagvoerder.
„	4	„	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Soerbaija en Sam.		Maclaine, Watson & Co.
„	—	„	schoener	Coquette	Pa Ardie	Soerabaija	29 Maart	Morgan, Melbourn & Co.
„	6	„	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Singapore		W. Cores de Vries.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	1	Z. M	korvet	Prins Mauritz der Nederlanden	Kapt. Luit. t/z. de Brauw	Bencoelen en Padang
„	—	Nederlandsch	schip	Doggersbank	J. D. Valentiene	Nederland
„	—	Ned. Indisch	stooms.	Banda	W. Vogel	Samarang en Soerabaija
„	—	„	bark	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Samarang
„	—	„	brik	Tartar	Tan Ingok	Pecalongan
„	—	Hamburg	bark	Melbourne	G. E. Jessen	Singapore
„	—	Amerikaansch	schip	Marcelless	R. B. Hallet	Singapore en America
„	5	Ned. Indisch	brik	Berkat	Sohot	Banjermassing
„	—	Engelsch	„	J. C. Ross	Ballard	Cocos Eilanden
„	—	„	schip	Prince Alfred	Prealt	Singapore
„	—	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Samarang
„	6	Hamburg	„	Gustav	J. C. Nielsen	China

Aangekomen Schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	24	Z. M.	stooms	Medusa kapt. luit. t/z.	W. v Meeteren	uit zee terug
„	—	N. I.	bark	Nasrie Madjiet	Said Segaf	Grissee
„	—	Ned.	schip	Comm. d Kon v d Heim	J. van Zanten	Rotterdam
„	25	N. I.	brik	Riengit	To Sarie	Balie (Padang)
„	26	Z. M.	stooms.	Merapi kapt. lt. t/z	E. M. C. Baak	Bonie
„	—	Ned.	schip	Susanna	E. Vonck	„

Vertrokken Schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	23	Ned.	schip	Prins Frederik d. Ned.	C. C. de Wit	Padang
„	24	Eng.	bark	Amelia Breiilat	J. Morris	Australie
„	—	N. I.	„	Almachboelie	Hadjie Saleh	Bandjermas.
„	—	„	„	Rachmanie	Marz. Osman	Sandelh. Eil.
„	—	„	„	Salim	Sech Baoeseer	Bima
„	—	„	„	El Jijezer	Said Aboebakar	„
„	25	„	stooms.	Menado	A. A. Couteron	Batavia
„	—	„	schoen.	Bella	Juno	[illegible]
„	—	„	kotter	Little Tot	Katjoong	Probolingo
„	—	„	bark	Coquette	Pa Ardie	Batavia
„	—	„	„	Apie Maas	Tan Imseeij	Muntok
„	—	„	„	Djadol Hair	Sech [illegible]	Sande'h. Eil.

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Eva Johanna*	H. de Boer	Amsterdam	Haager & Schuurman.
"	"	Zeevaart*	Biesthorst		"
"	schip	Prins Frederik der Nederlanden*	C. C. de Wit	Padang	"
"	bark	Gelderland*	D. Crap Hellingman		"
"	"	Holland	Auffmorth	Samarang en Soerabaija	Schimmelpenninck & Co.
"	"	Yssel	Maarschalk	Cheribon via Sam. en Soer.	"
"	"	Christiaan Louis	W. de Vos		"
"	"	Java's Welvaren	Doornbos	Amsterdam	Paine, Stricker & Co.
"	brik	Catharina Geertruida	E. E. Mos	"	Jacometti & Co.
"	bark	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm		Landberg, Bezoet de Bie & C .
"	schip	Nassau *	Huffnagel	Japan	Dümmler & Co.
"	"	Zeelandia*	W, Blaakhert	Australie	Maclaine, Watson & Co.
"	"	Admiraal de Winter *	Jansen		van Ommeren, Rueb & Co.
"	"	Princes Sophia	A. P. Hoffman		"
"	"	Wilhelmina*	van Dalen		"
"	"	Bulgersteijn*	Verhagen		"
"	bark	Eensgezindheid*	B, G. Flik	Australie	B. Kopersmit & Co.
"	schip	Vijf Gebroeders*	G. J. Teensma		"
"	"	Elisabeth en Antoinetta*	A. P. Besier	Samarang en Soerabaija	"
"	"	Californie*	M. de Wijn		"
"	"	Biesbosch*	J. H. Mugge		"
"	"	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld	Ned. via Tjilatjap	J. Cezard & Co.
"	bark	Juno	G. J. Bruijns		"
"	"	Maria Veronica	Mulder	Soerabaija	E. Moormann & Co.
"	"	Jan Daniel*	Hagers		Metzendorff, Wilmans & Co.
"	"	Whampoa	van der Hoff		"
"	schip	Maria Elisabeth Margaretha*	Bauditz		"
Nederl. Ind.	bark	Iskandria*	D. F. Varkevisser	Soerabaija	B. J. Jacobs.
"	"	Lachmadie	Said Alhabsie	Samarang en Soerabaija	"
"	"	Marzoek*	Said Alhassij		"
"	brik	Kaliemaas*	Sech Bagawie	Palembang	Buijs, Jacobsen & Co.
"	"	Arachman*	Moh. Seman		"
"	"	Roodatool Djaina*	Hadjie Moh. Said		"
"	schooner	Coquette*	Ardie	Soerabaija	Morgan, Melbourn & Co.
Engelsch.	brik	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	Martin, Dyce & Co.
Fransch	bark	Johanna*	Wetzel		C. Bahre & G. Kinder.
"	schip	Estelle et Reine*	E. L. de la Chapelle		E. Moormann & Co.
"	"	Albert Cezard*	Dolu		J. Cezard & Co.
Zweedsch	bark	Francesca*	N. Moller	Singapore	"
"	"	Victor*	A Prehn		"
"	"	Elisabeth*	J. H. Knoll		Busing, Schröder & Co.
"	"	Famielin*	A. W. Cederberg		"
"	"	Dygden*	Pettersson	Nederland	C. Bahre & G. Kinder.
"	"	Löven*			Metzendorff, Wilmans & Co.
Pruissisch	schip	Johanna Wagner*	Woerst		"
Deensch	bark	Concurrent*	Davidson		"
Amerikaansch	schip	Time*	Howes		Paine, Stricker & Co.
"	"	Auduban*	Kingsman		"
"	brik	Smallwood*	Martin		"
"	schip	Black Sea*	Cate	Californië	The Borneo Comp. Limited.
Hamburgsch	"	Gustav*	Nielsen		Metzendorff, Wilmans & Co.
"	"	Makassar*	Gödje		"
"	bark	Dorothea*	Gautschow		"
"	"	Christiaan*	Binder		C. Bahre & G. Kinder.
Bremer	"	Leontine*	Schweitzel	China	E. Moormann & Co.
"	schip	Asia*	Nutshorn		van Ommeren, Rueb & Co.

De Particulieren schepen zijn aangeduid met een*

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Johanna Maria Christina	C. Gorter		Fraser, Eaton & Co.
"	"	Louise Jacoba Johanna	Baumgarten		"
"	"	Drie Vrienden	L. P. Anderson		"
"	"	Zaanstroom	Schaap		Schimmelpenninck & Co.
"	schip	Derkina Titia	Evink		"
"	"	O. I. Packet	Postma		"
"	"	Nederland	Hoekstra		"
"	"	Zeenimph	Witsen Elias		"
"	"	Eersteling	Mann		J. F. van Leeuwen & Co.
"	"	Ary Scheffer	Kunst		"
"	"	Minister Thorbecke	C. van Duijn		"
"	bark	Laurens Koster	Koenen		"
"	"	Delfshaven	Schaap qq.		B. Kopersmit & Co.
"	"	Baltimore	Brakke		"
"	"	Patriarch Samhiri	G. G. Lion		"
"	"	De Zwaan	K. J. van Hemert		"
"	"	Stad Gouda	K. D. Breuning	Nederland	B. J. van Eck & Co.
"	"	Gebroeders Houtman	C. J. Bax	"	"
"	"	Broedertrouw	Rotgans	China	"
"	"	Stad Nijmegen	H. P. Cruijs	Batavia	"
"	"	Ferdinand en Louis	De Weerd	Balie	McMillan, Marten & Co.
Nederl. Indie	"	Wilhelmina Cox	Deibel		Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
"	"	Union	G. Schuit		B. J. van Eck & Co.
Engelsch	"	Sophia Fraser	Morris		Hill, Broekman & Co.
"	"	Fleda	Sauders		"
"	"	Sea Witch	Devine	Amsterdam	P. Kervel & Co
Bremer	"	Franklin	F. H. Stokman	"	B. J. van Eck & Co.
Balische	brik	Doris	Tan Tik Tjan	Australie	Hill, Broekman & Co.

Aangekomen schepen te *Indramaijoe.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	21	Ned.	bark	Resident van Son	C. Kramers	Batavia

Aangekomen schepen te *Cheribon,*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	20	N. I.	stooms.	Banda	Vogel	Batavia
"	23	"	brik	Talsum	Hadjie Adjim	Soerabaij
"	—	"	schoen.	K. H. Srie Bintang	Goei Akauw	Muntok
"	25	"	bark	Liong Goan Zephijr	Tjoa Tjengtjoan	Batavia
"	—	"	"	Anis Balgair	Salman Soenkar	Tagal

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	20	N. I.	stooms.	Banda	Vogel	Soerabaija
"	21	Ned.	bark	Burgemeester Hoffman	N. A. Dijkema	Ned. via Bat.
"	23	N. I.	schoen.	K. H. Srie Bintang	Goei Akouw	Samarang
"	—	Ned.	bark	Twee Cornelissen	J. C. Krije	Tagal

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	25	Ned.	bark	Twee Cornelissen	J. C. Krije	Cheribon
"	26	N. I.	schoen.	Almas	Lim Anjau	Samarang

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	22	N. I.	bark	Anis Balgair	Sech Soengkar	Riouw

Aangekomen schepen te *Pekalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	21	N. I.	brik	Pasekan	Hio Setjoe	Batavia
"	25	Ned.	schip	Jupiter	P. Burggraaff	"
"	—	N. I.	bark	Batavia	Said Joefrie.	"

Vertrokken schepen van *Pecalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	23	Ned.	schip	Java's Welvaren	G. Doornbos	Batavia
"	25	N. I.	brik	Pasekan	Hio Setjioe	"

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	15	N. I.	schoen.	Atiat Tilmaula	Oewa Mohamat	Soerabaija
"	18	Ned.	bark	Jeannette	T. Visser	Tjilatjap

Vertrokken Schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	16	N. I.	brik	Marzoek	Sech Bahawie	Moluccos
"	18	"	"	Soedoel Barie	Said Aboebakar	Bandjermass.

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 5den April 1859.

Arak, *f* 60,— afgedaan.
Koffij, Java, niet ter markt.
——— Padang, *f* 34,— @ *f* 35,—
Suiker, N°. 16. *f* 19,— @ *f* 20.—
Rijst, Indramaijoe met zakken niet voorhanden.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 145.— @ *f* 165.—
——— " " 2de " *f* 140.
——— Carga *f* 110,— @ *f* 130, naar qualiteit.
Wisselkoers op Holland 99%.
" " Engeland, *f* 11,625 ℔ £.
" Gouvernement 99 %

Te SAMARANG, den 1sten April 1859.

Koffij, *f* 32,50 oogst opgeruimd.
Suiker N°. 16, *f* 19,— oogst opgeruimd.
Indigo, *f* 4,25 afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie, oplev. afgedaan.
Buffelhuiden, *f* 50,— ℔ kodie idem.
Staart Peper, *f* 58,— nog niet ter markt.
Rijst ordinair wit, *f* 145,— @ *f* 150,— ℔ koijang @ 28 picol. zonder zakken
" carga " *f* 120,— @ *f* 125,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 17,25.
Katjang " *f* 16,—
Rotting *f* 7,— @ *f* 8,— Bandjermassing niet voorhanden.
Kadjang Matten, *f* 10,25.
Wisselkoers op Holland 6/m. 99% koers van Gouvernements wissel.

Te SOERABAIJA, den 31sten Maart 1859.

Suiker N°. 16 ℔ picol *f* 19,—
Koffij nominaal.
Rijst, (carga) ℔ koyang *f* 135,— @ *f* 145,—
" (witte) " " *f* 160,— @ *f* 170,—
Koehuiden *f* 40,— ℔ picol.
Arak ℔ legger, *f* 50,—
Olie (Klapper) *f* 14,—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten.
Rotting, *f* 9.— @ *f* 12,—
Wisselkoers pari.

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 30sten Maart 1859.

30,639–74 pic. Suiker, oogst 1858.
15,039–92 " Koffij " 1858.

Te PASOEROEAN, den 23sten Maart 1859.

Suiker, No. 16, *f* 17,— op lev. geb.
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 180,—
Id. (carga) " " " 130,—
Olie, (klapper) " pic. " 19,—
Id. (katjang) " " " 17,—
Wisselkoers, @ 99% @ pari.

Den 23sten Maart, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1858.

Van de Fabriek	Getal bouws	*Gouv. levering* Picols Suiker	*vrije beschikking,*
Wangoon Redjo.	407.	10,582	7,797–78
Ardjosarie	471.	14,130	13,134–82
Ardie Redjo.	358.	14,937–42	7,468–70
Yoso Wilangoon.	307.	7,511–18	8,750–19
De Hoop.	433.	11,233–55	5,616–58
Djacatra Oost.	490.	9,800	19,259–36
De Onderneming.	425.	11,050–06	17,100–96
Wono Redjo.	423.	9,306	11,832–42
Kloerahan.	368.	10,304–01	13,770–33
De Goede Hoop.	245.	6,860–15	10,807–63
Gaijam.	423.	10,998–80	14,624–76
Becassie Oost.	292.	7,884–40	13,254–97
Dankbaarheid.	294.	7,056–61	6,319–88
Soeko Redjo.	300.	7,500–11	10,665–27
Kawis Redjo.	300.	11,460–59	5,725–60
Sarie Redjo.	150.	3,000–32	4,201–28
Pleret.	321.	10,272–13	9,070–07
Te zamen	6002.	163–886–83 pic. Suiker.	174,390–90
		161,554–04 " Koffij.	

N. B. van alle fabrieken is de Gouvernements levering afgeloopen.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te **Batavia** *van den 1 tot en met den 4 April 1859.*

Aanvoer.

Van de Kaap de Goede Hoop per Ned. schip *Burgerstein*, gez. Verhagen, agt. van Ommeren, Rueb en co.

100 led. leggers, *J. Cezard en co.*

Van Banjermassing per N. I. bark *Roodathool Djam*, gez. Hadjie Moh. Said.

16750 boss. rotting, 5 stell. ...., 100 ps. kadj. matten, *Gezagvoerder.*
300,000 ℔ steenkolen, *Gouvernement.*

Van Pecalongan per N. I. bark *Pasekan*, gez. Hio Setjoe.

582 pic. tabak, 145 corg. kleedjes, 9 md. houtskool, *Lim Kimlok.*
1 kt. kleederen, 1 do. lampen, *van Ommeren, Rueb en co.*

Van Bandjermassing, per Ned. Ind. bark *Marzoek* gezagv. Said Abdulla bin Achmat Alhabassij.

150 planken, 6240 mal. matten, *f* 4,500,—. zilveren munt, 4 pic. was, *Gezagv*
45050 bossen rotting, *Said Moh. Aijdeit.*

Van Japan per Ned. schip *Gelderland*, gezagv. Crap Hellingman, agenten Haager en Schuurman.

516 kn. koper, 108 pakk. koolzaad, 500 kn. soija, 499 do. laksaij, 165 bali sakkij, 556 pakk. bezems, 25 kn. mandwerk, 107 coll. diversen, 500 ps vloermatten, *Gouvernement.*
500 kn. was, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
900 kn. diversen. *Morgan, Melbourn en co.*
537 kn. diversen, *Agenten.*
41 kn. diversen, *van der Meulen en co.*

Van Billiton per N. I. schip *Chieftain*, gezagv. Kruijmel, agenten Reijnst en Vinju.

808 pic. tin, 1 do. tin erts. 250 leg matjes, *Agenten.*

Uitvoer.

Naar Samarang en Soerabaija per Ned. schip *Aegedia en Pauline*, gez. Veldman, agt. B. Kopersmit en co.

2 kn. modewaren. 2 vn. portwijn, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
100/m. sigaren, 120 vs. spijkers, 200 tobb. staal, 6 kn. manufact., uit entrep *Busing, Schröder en co.*
67 bs. drills, 1 keld. genever, 1 kt. regaal, *Agenten.*
41 coll. gouv. goederen. 81 ps. gietlood, *Gouvernement.*
7 kn. cambrics. *Borneo C. Limited.*
2 kn. provisien, *S B. van Kleeff en co.*
1 kt. cotonetten, 4 do. calicots, 2 do. beddetijk, 4 do. jaconets, 1 do. papier, 1 do. lamp glazen, 2 do. doeken, *E. Moormann en co.*
60 ps. karren assen, *Metzendorff, Wilmans en co.*
530 zakk. tarwe, 10 kn. rozewater, *Nahapiet.*
32 pic. benzoin, *Lim Hoa.*
1 wagen, 2 waschtafels, *van Slooten, Morgan en co.*

Voor Soerabaija.

100 vs. verf, 50 keld. lijnolie, 2 kn. modewaren, uit entrep. *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
82/m. sigaren. *Abeelen, Dennison en co.*
100/m. sigaren, 100 vs. spijkers, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
5 kn. eau de cologne, *Pandel en Stiehaus.*
12 kn. cambrics, 5 do. garen, 10 do. madapoll., uit entrep. *Borneo C. Limited.*
250 zakk. tarwe, 15 kn. rozewater, 96 do. gember, 200 ps. pannen, *Nahapiet.*
10 vs. pik, *Jacometti en co.*
2294 coll. manufact., 100/m. steenen, 135 coll. gouv. goederen, 100 vs. koper munt, 10 do. zilv. do. 6 kn. lampen, *Aan boord gebleven lading van Nederland.*

Naar San Francisco per Hamb. bark *Congo*, gez. Deinse, agt. C. Bahre en G. Kinder.

2345 pic. rijst, 2224 do. suiker, 200 do. rotting, 60 do. zw. peper, 10 do. foeli 20 do. notenmuskaat, 15 legg. arak, *Agenten.*
2 vn. spek, uit entrep. *Maclaine, Watson en co.*

Naar Australie per Ned. schip *Regina Maris*, gez. Ouwehand, agt. Maclaine, Watson en co.

2 legg. arak, 40 keld. genever, 10 ps. touwwerk, uit entrep. *Agenten.*

Naar Singapore per Eng. schip *Melbourne*, gez. Cooper, agt. Martin, Dyce en co.

357 coll. manufact., 544 stav. lood, 119 coll. diversen, *Aan boord gebleven lading*
10 vn. meel, 4 bn. manufact., uit entrep. *Borneo C. Limited.*
2 kn. manufact., uit entrep. *E. Moormann en co.*
70 kn. wijn, *Picart.*
5 bn. manufact., uit entrep. *Pitcairn, Syme en co.*
100 keld. genever, uit entrep. *John Pryce en co.*

Naar Soerabaija per Belg. schip *Maria Louisa*, gez. van der Heijden, agt. Adam en co.

85 bn. manufact., 77 kn. do. 1327 stav. ijzer, 800 pakk. do. 122 coll. do. 6 coll. ijzerwerk, 9 do. ijzer en staal, 1 kt gomelastiek, 11 do. koopmanschapp 5101 coll. machinerien, 5400 vuurvaste steenen, 4 coll. glaswerk, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Nederland via Samarang en Soerabaija per Eng. bark *Tamar*, gez. Ross, agt. Maclaine, Watson en co.

3 legg. arak, 350 ℔ brood, 615 pic. rijst, 33 do. rotting, *Agenten.*

Naar Siam per N. I. bark *Hinlie*, gez. Lim Ho.

320 boes. spijkers, uit entrep. *Martin, Dyce en co.*
214 pic. ......, 310 do. rijst, 23 do. reusel, 32 kn. glaswerk, 50 tobb. staal 2750 kruik. arak, 20 pott. do. 7650 zilv. munt, 4 tonn. confituren, 20 ps hoeden, *Gezagvoerder.*
5000 zilv. munt, *Ong Pang.*

Naar Palembang per N. I. bark *Kim Tian Taij*, gez. Kwee Simtjie.

7 kn. koopmanschappen, *Said Abdul Rachman Alkaf.*
6 kn. koopmanschappen, *Tjia Boenseng.*
9 kn. koopmanschappen, *Tjia Tjengsoeij.*
2 kn. koperwerk, 300 ps. verfkwasten, 800 do. speelgoed, 1 vt. spijkers, *Lie Toe*
7 kn koopmanschappen, *Kwee Beng.*
1 kt. chitzen, *Intje Achmat.*
9 kn. cognac, 1 do. bitter, 2 do. madeira, 2 do. wijn, 1 do. kaarsen, 20 vs boter, 10 vs. verf, 2 keld. lijnolie, 1 kt. hammen, 1 do. provisien, 1 do waschstellen, 3 do. siropen, 1 do. azijn, 1 do. glaswerk, 1 do. kantoor lampen, 1 do. saucijs de bologne, *Gumprich en Straus.*

Naar Nederland via Padang, per Ned. schip *Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist*, gez. Hoeksma. agt. Schimmelpenninck en co.

13 kn. kopergeld, *Gouvernement.*

Voor Padang.

10 tonn. buskruid, 4 kn. kleeden, 24 coll. gouvernements goederen, *Gouvernement*
44 kn. shirtings, 15 balen roodgaren, 5 kn. effen rood katoen, 15 do. chitzen 10 balen ruwe drills, 5 kn. bl. do, 4 do. cotonetten, 2 do. batik doeken, do. nuamas, 2 bn. pelise laken, 1 kistje monsters, *N. H. M.*
3 vn. vleesch, uit entrep. *van Kleeff en co.*
10 kn. azijn, *John Pryce en co.*
3 kn. wijn, 1 pic. guano, 1 kist rhijnwijn, *Alexander, qq.*
1 vat vleesch, uit entrep. *Rehling en Ekström.*
7 balen en 1 pak goeniezakken, *B. Kopersmit en co.*
4 keld. genever, *Agenten.*

Naar Boston, per Amerik. schip *Marcelless*, gezagv. Halliet. agenten Maclaine, Watson en co.

217 pic. gomelastiek, 2465 do. rotting, *Agenten.*
3 pic koffij, *Borneo Comp. Limited.*

Van Pekalongan via Batavia, naar Nederland, per Ned schip *Doggersbank*, gezagv. Valentini, agenten J. Cezard en co.

150 pic. rotting, 400 do. tin, 7000 do. suiker, 4171 do. koffij. *N. H. M.*
7 vaten vleesch, 2 do. spek, *Order.*

Naar Singapore, per Eng. schip *Prince Alfred*, gezagv. Prealt, agenten Martin, Dyce en co.

1000 keld genever, uit entrep *van Ommeren, Rueb en co.*
1990 ps. buffelhuiden, 870 pic, zwt. peper, 340 do. sapanhout, 2 vn. spijkers 1 kist manufacturen, uit entrep. *Agenten.*

Naar Singapore, per Hamb. schip *Malbrone*, gezagv. Jessen, agenten Metzendorff, Wilmans en co.

23 trossen touw, *aan boord gebleven lading van Australie.*

Naar Samarang per N. I. bark *Sara Eleonora*, gez. Schuijmer,

14 pic. oud ijzer, 4 do. koper, 398 ps, stalen pannen, 1 vs. spijkers, 33 do meel, 9 kn. koopmanschappen, *Lie IJoe Tiang.*
62 kn, wit katoen, 12 do. ongebl, do., 25 do. cambrics, 6 do. slendangs, 7 do doeken, 4 do. kain pandjang, 10 do. chitzen, 2 do, rood katoen, 20 bale drills, *Tan Hoat.*
5 vn. teer, 1 pak zeildoek, 5 vs. zeep, *Landberg en Zoon.*
16 ps. meubelen, 12 do. stoelen, *Munder.*
50 kn. wijn, 4 kn, kruid, uit entrep. *van Riet en ter Gouw.*
25 zakken comijnzaad, *Joseph.*
1 kist zijde, *B. Adreas en co,*
2 kn. papier, *G. Kolff en co.*
30 kn. rhijnwijn, 5 do. cherry, *Pandel en Stiehaus.*
20 kn. wijn; 50 do. cognac, 1 do rum, 10 do. provisien, 10 vs. boter, 4 kn diversen, 2 vs. hagel, 6 kn. kramerijen, 1 do. krijt, 1 do. glaswerk, *Cassalette en co.*
22 kn. slendangs, uit entrep. *de Weerdt, Ruyl en co.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 2den tot en met den 6den April 1859.

Met de N. I. bark Marzoek, gevoerd door Said Abdulla, de heer Kuipers va Banjermassing.

Met de Deensche bark Concurrent, kapt. J. Davidson, de heer Davidson va Adelaide.

Met het N. I. Stoomschip Oenarang, kapt. S. van Hulsteijn, de hh. D. Pieter maat, Andreas en Goud van Samarang.

Met het N. I. Stoomschip Koningin der Nederlanden, kapt. E. Lewis, de hh Martin, Bogardt, Aratoon, Cezard, Coblijn, van Balow, Perry, van Maanen Echtg. en dochter, van Alphen, Echtg. en 5 kinderen, van Heel, Echtg. fam., kapt. Geelkerken en 2 Chinezen van Soerabaija.

Met het N. I. stooms. Ambon kapt. A. G. Bosch, de hh. Bank, van Rooij en Echtg. en Mevrouw Smith van Soerabaija via Samarang.

Met het N. I. Stoomschip Palembang, kapt. Rooseboom, de hh. R. van S en Echtg., en Besier van Singapore.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 2den tot en met den 6den April 1859.

Met het Ned. schip Doggersbank, kapt. J. D. Valentiene, de jongheer G. Marmegnies naar Nederland.

Met het Amerik. schip Marcelless, kapt. R. B. Hallet, de heer. G. Taylor T. Donald naar Amerika via Singapore.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP. te BATAVIA.